

Народна Справа

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 6 (71)

Львів, неділя 9 лютня 1930.

Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа”, Львів, вул. Боймів 4. — Чекові квитки: 400.687 | 154.130 — Телефон 30—13

Останні новини.

Як зарадити обезціненню збіжжя? В сеймовій рільничій комісії радили над тим, як зарадити небувалому обезціненню збіжжя. Головними причинами того уважають конкуренційну боротьбу (в торговлі) Німеччини з Польщею та ще й те, що селяне дуже обтяжені довгами навіть всі нараз спішаться продавати збіжжя, а тому й воно паде на ціні, бо забогато його появляється на ринку в продажі, а покупців мало. Зарадити тому лихови далося тоді, якби селянство не було так задовжене у лихварів, якби мало дешевий і довготерміновий кредит і якби управляло на будуче менше збіжжя, а за те більше звертало увагу на поплатніші способи і роди господарки (паша, худоба, молочарство). (Читайте статтю „Село бідує“).

Уряд плянує прийти рільникам з помічу в виді кредитів, але чи що з того дістанеться і українським селянам, то важко припустити.

■ В Еспанії коло міста Баріос упав поспішний поїзд з моста в пропаст. Богато вбитих і покалічених.

На морській конференції в Ліоні до нічого ще досі не договорилися, хоча вже 14 днів переговорюють. Не знати, чи взагалі до чого небудь корисного добалакається, бо кожда держава, що бере участь, бажає ослабити лише свою сусідку і обмежити її зброяння, а не свої.

В Парижі пропав без вісти провідник російських емігрантів царського напрямку, генерал Кутепов. Підозрюють, що в цьому винні большевики. Газети виступили острою проти большевицьких способів.

На Україні відкрила череззвичайка грізну проти більшовицьку тайну організацію селян, що убивала більшевицьких урядовців, агентів і начальників з міст, як гнобителів України. Провідник цеї організації Сухомлин не дався арештувати, убив з револьвера трох агентів і втік.

В другій околиці розстріляно більшість селян за та, що вони хотіли висадити в повітря поїзд із більшевицькими достойниками.

На початковий віз з грішми наїшли в суботу рано в містечку Мечеві великим.

Соколи, Соколи, ставаймо в ряди!

Товариство „Сокіл“ в селі Волиця Барилова пов. Радехів.

лец коло Krakova два узброєні осібняки. Почтилися убили на місци і пігнали на зробованім возі, відстрілюючися від поліції що їх переслідувало. По дорозі кинули два мішки з грішми, а коли погоня не задержувалася, випрягли коні, вхопили з воза ще третій мішок і пігнали в ліс. Тут розпороли мішок але побачивши, що там були лишисти, подерли все на шматки, лишили коні і втікли пішки. До тепер ще не знати, чи їх зловили.

— o —

Це нас тішить!

В селі Ключеві великім, пов. Коломия на бюджетовім засіданні громадської ради, показалося, що по ухваленню ріжних видатків залишилося всього 255 зол. до розпорядимости. А тут і Читальня просить датку. Рада громадська рішила призначити 255 зл. Читальні. Тоді начальник громади Никола Гаврищук зрікся своєї уже ухваленої платні 100 зл. і користується „Рідної Школи“, а секретар Тимошишин зрікся 50 зл. на ту саму Америку до нас теплі вітри, а також честь такому начальникові, такому секретареві і цілій Раді в ропі тепла морська струя, яка Ключеві великім.

Теплі зими.

Важка минулорічна зимадалася кожному в знаки. За те сьогорічна нікого ще не скривила. Потиснула слабо кількома приморозками, сипнула пригорщую снігу — і вже по всьому. І, як кажуть, уже більшої зими її не буде сього року. Має бути власна весна. В Югославії, Угорщині, Італії вона вже зачинається. На Шлеску оріть.

Люди вже від давна цікавляться, яка є причина, що одна зима є тяжка, морозна й снігова, а друга зовсім тепла. Наука недає на це задовільняючої відповіді. На підставі наукових дослідів не можна ще також тепер передбачити наперед, яка буде зима. Можна щонайбільше з цілковитою певністю передбачити погоду на 24 г. наперед.

Але можна дещо, бодай приблизно вгадати на підставі того, що вже було. А минувшина каже, що менше більше що десять років є одна дуже тепла зима. Найтепліші зими були в роках 1755, 1763, 1883, і в 1898.

Те, що сього року зима тепла, пояснюють вчені тим, що цілу зиму віяли від південної і середуточної Америки до нас теплі вітри, а також пливі від здовж берегів Європи.

До відома наших передплатників!

Повідомляємо, що з днем 1. лютого почали ми вже здергувати висилку „Народної Справи“ тим, котрі не вирівняли передплати за 1929 рік і не вплатили нової бодай на 1 місяць на 1930 рік. Зробили ми це в той спосіб, що на 1. лютня здергали ми часопис тільки частині довжників і так будемо здергувати дальше, аж доки не здержимо висилки всім довжникам. І хоч як нам жаль здергувати газету нашим навіть неточним передплатникам, бо розуміємо нинішню нужду і брак гроша на селі, але не можемо до того допускати, щоби деято читав газету задармо, коли всі за неї платять. Нинішня скрутка відбивається так само й на нас, тож мусимо налягати на передплатників, щоби точно відновляли передплату. Це сумлінному чоловікові не буде так важко зробити, коли подумати собі, що вистарчить прокурити одну-дві пачки тютюну місячно менше і вислати заощаджений гріш на передплату.

Нова небезпечна хорoba коней.

Від двох літ зауважено в Польщі нову хоробу коней, що як всі кажуть, прийшла з Німеччини і посувається від тієї границі далі.

Ознаки хороби. Кінь стає смутний, тратить апетит, голову опускає, очі прижмурує, заточується як пяній. Температура падає до 37° С, а потім підвищується до 40° С і вище. Хорій кінь дістає атаки, — розбиває голову в стіни, кидаеться. Перестає мочити і калити. Шлунок працює лихо. Кінь дуже потиться, а потім знову стає зимний. Хороба труває часто 1 день і кінь гине.

Як лікувати хоробу. Причини хороби ще не викрито. Припускають, що хоробу кінь дістає з керникою води. Хорого коня відділити. Стайню добре соломою вистелити. Стіни обкладти соломою, щоб не побився. Коня два рази в день ростирати віхтем соломи, намоченої в камфоровому спіритусі. Післати за ветеринарним лікарем. До води в керницю — кидати що два тижні трохи негашеного вапна.

Календар на тиждень.

Лютень — 9 — 15

9. Неділя Мит. і Фар. † П. М.
Ів. Зал.
10. П неділок, Ефрема прп.
11. Второк, Перен. мощів Ігнатія.
12. Середа, Трох Святителів.
13. Четвер, Кира і Івана без.
14. Пятниця, Трифона мч.
15. Субота, Стрітення Господне.

Увага. В цім тижні всі свята українсько-православні ті самі, що українсько-католицькі.

Зміни місяця.

Повсяк 13. лютня. Нів буде 28 лютня.

— УВАГА! До 16-го лютого!

В силу конечної потреби всі наші послані мусять бути без перерви до дня 16-го лютого ц. р. в соймі в Варшаві. До того часу вони не можуть бути присутні на жадних віях ні зборах ні нарадах в краю. Тому в тому часі не скликувати в краю жадних віч, зборів, нарад ні засідань, на яких вимагана присутність наших послів, а заповіджені такі зібрания в часі до 16-го лютого відкладати.

— Самоволя панських посілан. Микола Станкевич, господар з Долгомостиск пов. Мостиска поїхав із своїм батьком Іваном, дия 9. падо- листа до свого власного ліса по дрова. Тут його напали два слуги із сусіднього фільварку, якийсь Юзеф Конопацький і Семко Дудко і хотіли його заграбити, за те, що

він будімто рубав дрова в панськім лісі. Коли невинні нападені недавалися грабити, Конопацький кинувся на Миколу Станкевича і тяжко його побив а батькови Станкевича Іванови, порізав лісний Дудко руки ножем. Справа оперлася в суді.

— Нещастя з автобусами. В Камінці Волоській коло Рави Руської наїхала в неділю вечером льокомотива на автобус, що саме переїзджав рампою через тор. В автобусі Іхав лікар Др. Мартин Зельцер зі Львова з Марфельдом з Рави Руської і з шофером Др. Зельцер і шофер згинули на місці, Самуель Марфельд ранений. В справі того нещастя ведеться судове слідство. Шофер мабуть не чув свисту льокомотиви, бо авто було крите.

— Пожежа. В Тираві сільний пов. Сянік вибухла віторок 28. I. о год. 1 вночі в будинках Йосифа Боніка грізна пожежа, яка знищила до тла 11 господарств. Причина пожежі ще невідома.

— Поєдинок. Поручник Вільгельм Загурський і поручник Антоні Загурський з Рівного на Волині, видали собі через щось двобій, чи поєдинок. Загурський застрілив Загурського на місці. Справою занялася військовий суд.

— Упав літак. Коло Познаня упав недавно військовий польський літак. Летун вискочив з літака на легкопаді, але що нещастя трапилося за низько над землею, то „парасоля“ легкопаду не мала часу отворитися і летун (капраль Лясковський) забився на місці.

— Присуд смрті. Перед лавою присяглих в львівському суді скінчилася тепер розправа проти Петра Івахова, господаря з Чижикова пов. Львів, за те, що він у червні минулого року убив Катерину Лучинську господиню з того ж села. Причиною морду мало бути те, що Лучинська використовувала Івахова при купні ґрунту. Убийник був по- важним, заможним господарем, батьком 8 дітей. В второк 28. січня вночі оголошено присуд. Івахова за- суджено на смрть через повіщення. Оборона зголосила відклик і тому щераз буде розправа перед Найвищим Судом.

— Смерть свідомого чоловіка. В Андрушові пов. Рівне вмер 5. січня б. п. Іван Козирський, свідомий чоловік, наш передплатник. Покійний старався освідомляти село і тому лишив по собі щирий жаль. В.И.П.

— Горівка робить чоловіка звірем. На Новий Рік попилися в Коростені пов. Коросно Андрей Шуфлят, Левко Теодор і Данило Левицький і так побили Гриця Завійського, що він бореться зі смертю, а Кусьцінка Антона побили так, що на другий день умер і лишив троє дітей сиротами. Отак горівка веде людей до злочину і до криміналу.

— Відродження, так називається місячний часопис Укр. Протиалькогольного Товариства: Цей місячник почав виходити у Львові (вул. Гродзіцьких 4) замість журналу „Молоді“, що виходить у Рогатині. Цей журнал почуває, як боротися з алькоголізмом і вказує, які шкоди приносить пиття алькоголю і курення тютюну.

— Жертви на добре цілі. Николай Дідух в Лежахові пов. Ярослав зібрав на весілю 24/XI 11 золотих і вислав чеком 27/XI 1929 на адресу Укр. Інвалідів. (Оголошено в 7. ч. „Н. Часу“. „Сокіл“ з Печеніжина зложив у нас 14·59 зл. на добре цілі (Інв. 5·59, П. В. 5, У. Город 4). Осип Танчук, Воля Якубова, пов. Дрогобич зібрав з В. Блоткевичем

і Дамяном Артемовичем в домі Ст. Кулиняка (на весілю) 21·85 зол. на Р. Школу і вислав до нас. Іван Драгун зібрав на весілю в Івана Андрушового в Коростовичах 13 зл. на Інвалідів і передав до нас. — Особа Юрко і Гринишин Василь зібрали в Нежухові 22 зол. на Укр. Інвалідів (передали до нас). — Веретик Антін, м. дов. в Могильниці Новий прислав 52·45 зол. на Укр. Інвалідів, як збірку з коляди. Юхим Кудра в Степані на Волині переслав нам збірку 32·40 зол. для Україн. Інвалідів (10), пол. вязнів (10) і Р. Школи (12·40). — Село Синевідсько вижне повіт Сколе заколядувало на Р. Школу 400 зол., на бурсу захисту в Сколі 165·75 зол., а на книжки до читальні 100 зол. При тій нагоді взиваємо свідому молодь Синевідська, щоби не зражувалися кількома негарними одиницями, про які була в нас допись. Працюйте далі, то і погані стануть гарними. Честь і подяка тим усім добрим людям, що колядували й тим, що не жаліли датку на добре народні цілі!

— „Прошу о відповіді!“ Пришло хто розвязки загадок, пише: „Напишіть, чи відгадав“. Пришло передплату, пише: „Напишіть, чи дістали гроші“. Пришло вірш чи допись, пише: „Напишіть, чи добре!“ і так дальше. А забувають ті люди, що якби Редакція схотіла всім відписувати, то не малаби часу віддавати газету і на значки видавали що дні велики гроші. Ми вже писали нераз, що про кожду дрібницю не можемо відписувати, а відписуємо хіба тим, що долучать значок. Хтож хоче мати певну відповідь, то нехай до свого листа вложить готову коверту, або картку з готовою адресою до себе і з напілленім значком. В такім випадку зараз відписуємо кількома словами.

— Незрозуміли нас добре ті люди, що на наш запит, яких книжок бажалиби собі передплатники, пишуть: „Пришліть мені ту або ту

Читання з історії України (ч. 54)

Як Богдан Хмельницький рішився на боротьбу з польськими панами.

(1646 — 1647).

В попередніх числах почали ми писати про гетьмана Богдана Хмельницького, а саме про його походження, молоді літа і життя на Січі, і дійшли до того часу, коли він, як чигиринський сотник реестрових козаків, був у польського короля Володислава з іншими козацькими послами. Король хотів позискати собі прихильність козаків (так реестрових по містах як і січових запорожців), бо і він не міг дати собі ради зі шляхтою. Отже він дав козацьким послам таку грамоту, в якій призначав козакам давні привілеї, і з тим послами вернулися на Україну.

Тепер могли показати ту грамоту польським старостам і воєводам і могли домагатися, щоби вони не переслідували так народу і не угітали козаків. Але ту грамоту склав у себе козацький полковник Барабаш (у Черкасах) і нікому її не показував, бо він добре собі жив з польськими старостами і воєводами і не хотів тратити їх ласку, бо — як тоді говорили — Бог

високо, король далеко, а старости і друга шляхта таки на шиї. І Хмельницький якийсь час мовчав, але до відома козаків таки дійшло, що послані привезли якісь вольності від короля і хтось із них ховає ту грамоту у себе. (У тій грамоті було написано, що король позволяє зібратися 12 тисячам козаків, вертає їм давні права, що самі собою можуть рядитися, присилає королівську хоругву в доказ прихильності і дає 6000 талярів, щоби готовитися до війни з турками).

Та Богдан Хмельницький бачив, як пани дальше страшно знущаються над народом і за ніщо мають козаків, і рішився налягти на Барабаша, аби оголосив козакам ту королівську грамоту.

Останній товчок до того дала Хмельницькому одна велика кривда, яку йому особисто зробив чигиринський підстароста поляк Чаплінський. Цей Чаплінський наважився відбрати від Хмельницького його хутр Суботів, доказуючи, що Хмельницький тримає те село безправно. Крім того захотів Чаплінський оженитися з господиною Хмельницького, яка по смерті жінки Хмельницького Ганни була нянькою його дітей і з нею сам Хмельницький хотів одружитися. Одного дня, коли Хмельницький виїхав кудися з дому, напав Чаплінський з своїми посіпаками на Суботів, повбивав слуг Хмельницького

а малого синка вибив різками так, що хлопець умер. А ту няньку взяв силою до Чигирина і примусив її вийти за нього заміж. Хмельницький зараз на вістку про це кинувся до старости Конецпольського, щоби покарав підстаросту, але староста відмовився і радив подати справу в суд. Суд порадив поскаржитися королеві. Тоді Хмельницький візвав Чаплінського на поединок, але Чаплінський був боягуз і боявся битися з Хмельницьким сам на сам, тому взяв собі трьох узброєних людей, щоби Хмельницького зрадою, зловити. Та Хмельницький, побачивши зраду, крикнув: „Маю шаблю в руці, ще не вмерла козацька мати!“ кинувся на зрадників і повбивав їх усіх, а Чаплінський ледво втік.

Тоді Хмельницький поїхав знову до короля щоби пожалуватися на таке безправство. Розказав королеві про Чаплінського і ще раз представив йому всю недолю народу й козаків. Та король безрадно розвів руками і сказав: „Щож, ви нагадайте собі що ви вояки, маєте шаблі в руках, можете самі постоюти за себе!“

Ці слова означали, що король не має жадної сили на самовільну шляхту і що він бувби сам радий, якби козаки трохи тушляхту перетеребили. І ці слова були для Хмельницького рішаючі. Він поду-

мав собі; що мусить сам за себе постояти а з ним разом постійти за себе і козацтво і весь народ. Цю думку підкріпило в ньому ще й те, що йдучи з Варшави на Україну бачив усюди по селах, як страшно знущаються пани і жиди над селянами. Він зінав, що тільки треба кинути іскру, а огонь розгориться, бо народ страшно терпить і жде помсти, але немає проводу.

Вернувшись до Чигирина задумав передусім відібрати від Барабаша ту грамоту, бо зінав, що вона поможе йому підняти козаків проти польської шляхти. А що Барабаш, не схотів віддати грамоту по добру, то Богдан мусів узятися на хитрощі. Запросив до себе в гості кількох козацьких старшин, а між ними і Барабаша, ніби то на забаву — на св. Миколая (в грудні 1647. року). А коли старий Барабаш упився вином, Хмельницький стягнув з його пальця перстень і післав з тим перстенем вірного вояка до Барабаша в Черкаси. Козак прийшов у ночі до полковникою і сказав „Полковник каже взяти грамоту, ось знак від нього, що це правда!“ Він дав її перстень чоловіка, а вона вручила йому королівський папір. Аж ранком довідалася від людого мужа, що то була хитрість, але вже пропало, грамота була в руках Хмельницького.

— о —

книжку" (і називають якусъ готову публика зачала враз плакати і пичати. По провітренню салі представлення докінчено. Виновників, яким неподобалася вистава, арештовано.

— Подяка. Управа і Надзвірна Рада Кооперативи "В Єдності Сила" в Острорі щиро дякує тою дорогою в імені членів кооперації, всім Жертовавцям в Америці, а особливо В. П. Василеві Пшикові і Николі Горинові, за те, що занялися з біркою і прислали 72 долари на будову "Народного дому" в Острорі (повіт Станиславів) Широзердечне "Спасибіг". Американські часописи просимо о передрук. За Управу Кооп. Михайло Прокопів і Петро Пшик.

— Ціни збіга падуть далі, помімо нарад і конференцій польських міністрів, якби тому зарадити. І так недавно ціна жита в Варшаві виносила 21 зол. за сотнар, в Познані 21 зол., в Кракові 20 зол. Як буде далі, годі передбачити.

— Прожиток 140 тисяч шевців у Польщі загрожений конкурентією заграничних фабрик обуви, що масово продають в цілому краю обувь, особливо дешевші гатунки для найширших верств населення. Перед у цій конкурентійній боротьбі з шевським заробітком веде чеський великий фарикант обуви Батя, що продає свої вироби найдешевше. Польські шевські організації і деякі газети домагаються від польського правительства, аби піднесло граничне мито на чужі шевські вироби.

— Щасливий край — Норвегія. Тут недавно введено виплачування пенсій для незаможних матерій, що мають на удержанні діти а не мають чоловіків. Пенсія на одну дитину виносила 600 норвежських корон річно, для пятеро дітей п'ять тисяч корон. (Норвежська корона виносила коло 2 зол.).

— До всіх Виділів і читальні Т-ва "Просвіта". Виділі філії і читальні зволять прискорити висилку зібраного "Дару Просвіти" разом зі збірковими листами, списком збірщиків та зі списком тих осіб, до котрих вислано письма Головного Виділу в справі зложення ними лепти на "Дар Просвіти". Все це потрібне для повідомлення влади про вислід збірки, а з осібна для оголошення всіх жертвовавців в часописах. Канцелярія Т-ва "Просвіта", Львів, Ринок 10.

— Люди, що мають по шість пальців. В одному селі коло Мадриту, в Еспанії, майже усі мешканці мають по шість пальців на руках і ногах. Це видається їм таке природне й самозрозуміле, що вони вважають людей з п'ятьма пальцями за калік. Усі шість пальців у тих людей є звичайно рухливі так, як звичайних п'ять пальців. Тільки часом випадково лучається, що п'ятий і шостий палець є зрослі із собою уздовж або до половини. Ця дивна прикмета, як кажуть старі люди, повстала через те, що через довший час женилися із собою хлопці і дівчата, що мали по шість пальців. По якому часі "шестипальчасті" взяли в селі верх і нині є вони в більшості.

— Свинські згінники бандитами. Згінник Пашковський з Товмача напав із спільніками на дорозі під Коломиєю на згінника Рапінського і відібрав у него 500 золотих готівки. Це вже мабудь з гаразду бути селянські півки між собою,

— Бомба в театрі. В театрі в Лодзі грали якусъ штуку. Нараз в половині вистави кинув хтось на салю бомбу, яка вибухла. Бомба була не з динамітом але з якимось смердючим газом, від якого уся

році з одної гімназії до іншої, нехай памятає, що взірцева гімназія і бурса при ній є у Яворові. Звертаємо на це увагу, головно селянам з Яворівщини і поблизьких повітів. За поясненнями звертайтесь до Дирекції Укр. Гімназії "Р. Школи" у Яворові.

— Подяка. Управа і Надзвірна Рада Кооперативи "В Єдності Сила" в Острорі щиро дякує тою дорогою в імені членів кооперації, всім Жертовавцям в Америці, а особливо В. П. Василеві Пшикові і Николі Горинові, за те, що занялися з біркою і прислали 72 долари на будову "Народного дому" в Острорі (повіт Станиславів) Широзердечне "Спасибіг". Американські часописи просимо о передрук. За Управу Кооп. Михайло Прокопів і Петро Пшик.

— Поліцай був шпіоном. У Варшаві засудили на 6 літ вязниці посторункового Ст. Мацяшка, що зробив пляни демблінської кріпости і передав комуністам, за що мав дістати добре гроши.

— Робітничі доля. В одній копальні вугля у Франції засипала земля в копальні ямі трьох робітників. Сталося це ще 15 січня. Їх почали відкопувати, але робота тривала дуже довго і вже ніхто не мав надії, щоби нещасливі жили. Аж 26. січня докопалися до робітників і на велику радість побачили, що вони живі, бо земля зробила над ними мале склепіння так, що хотяй вони просиділи 11 днів живцем закопані, але мали чим дихати. Це дуже рідкий випадок, щоби при такій пригоді люди вратувалися.

— І діти стріляють. В польській школі при вул. св. Анни у Львові стрілив 14-літній Фіхтель до 15-літнього Раби і вбив його на місці. Оба були учнями тої школи. Чи один другого нехотячи застрілив, чи нарочно, і з якої причини не знати. Пишуть тільки, що Фіхтель узяв з дому револьвер свого батька, б. комісаря поліції, і з револьвером прийшов 30 січня до школи.

— Давайте діти до української гімназії "Рідної Школи" в Яворові. Хто думає дати дитину до гімназії, або перенести по шкільнім пів-

— Хотіли обікрасти банк. І цим разом то не було звичайні злодії, але "механіки". Відділ Польського Банку в Ченстохові добре замикає грубі брами, в вікнах має грубі гратеги, тому до середини важко дістатися. Отже дотепні злодії видумали такий спосіб: Винаймili собі домук, що притикає одною стіною до Банку і то з того боку, де найближче до головної каси. Злодії в тім домуку замешкали і почали пробивати діру в стіні своєї кімнати, а потім у мурі Банку. Діра вже була готова і злодії залипили Пгіпсом та ждали доброї нагоди, щоби увійти до каси. Але випадково арештували одного з них за щось інше і при нім знайшли якісь пляни. По тих плянах дійшли до того, що то замах на Банк. Зробили ревізію в домах і все відкрили. Злодії сидять і сумують, бо в касі було 15 міліонів, а вони не дійшли до них, хоче на самі приготовання видали 30 тисяч золотих! Це якийсь Бжезінські, Цікоцкі і Пюрковські, самі свої.

— "Блудні вогнини". Дня 19. січня відіграв Аматорський гурток при Читальні "Просвіти" в Кульчицях шл. кооперативну штучку "Блудні вогнини" Красиславича, яка дуже гарно удалася. Заходуємо другі аматорські кружки до виставлювання цієї штучки. (Цю книжку видала "Нар. Справа", ціна 1.50 з.)

— Небіщик втік з трумни. В одній місцевості в Мексиці (в Америці) під час одного похорону сталося диво. В хвилі, коли трумну' мали вже спускати в яму, трумна нагло рушилася, затріщала, віко відлетіло, а з середини вискочив небіщик і що духа почав бігти з цвинтаря, перескочив огорожу і зник. Між учасниками похорону запанував бо же рільний цереляк і жах. Цей небіщик попав був мабуть лише у летарг, то є дуже твердий сон. Підібне сталося недавно в Польщі, коло Варшави.

Хто надав 22 січня 3 зол. в Жабю і не подав своєї адреси, зволить повідомити Адміністрацію.

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

Німеччина

старається якнайскорше потвердити в своїм парламенті (ратифікувати) той плян американця Юнга, що встановляє, в яких ратах мають німці сплачувати воєнні відшкодування. В умові, яку заключили в Газі, сказано, що французи мають забрати з німецького надренського краю решту своїх військ до 30-го червня цього року, але зроблять це тільки тоді, як німецький парламент до того часу підпише плян Юнга.

Польські газети пишуть з великим обуренням, що тепер Німеччина "поростає в піря". Через угоду з Францією мають німці спокій на західних своїх границях (від Франції), а тепер звертають свою увагу на східні границі, то є на польсько-німецькі. Газети пишуть, що німці мабудь не схочуть полагодити спрavi границь мирним способом, але будуть змагати до того, щоби Німеччина получилася через польський коридор і Поморя з Східною Пруссією, яка тепер є наче островом відірваним від свого пnia, то є від

Німеччини. В такім разі німці хотять, щоби Польща втратила Поморя і доступ до моря. Чи так німці справді думають, не знати, але польські газети лояльно завжди робили з муhi вола.

В Лондоні

даліші нараджуються делегати Америки, Англії, Франції, Італії і Японії над морським зброянням. Ми вже писали, що ті держави хотіли погодитися, аби ніхто з них не будував більше воєнних кораблів, і що Франція на те не дуже погоджується. Тепер вийшла там ще одна штука, яка готова навіть розбити всі ті наміри і наради. Французький міністер Бріян видумав таke, щоби Англія, Франція і Італія заключили між собою окремий морський союз, незалежний від Америки й Японії. Бріян каже, що ці три європейські держави повинні утворити морську спілку і тоді не потребували боятися Америки ні Японії. Цей союз мавби карати ті держави, що на морі зломили так званий "пакт" Кельвога, який підписали літом 1928 (що не будуть

на себе нападати). Англія не дуже потягає за таким союзом, бо вже журиться тепер своїми кольоніями і не хотіли бы мати таких ворогів, як Америка і Японія.

Англія

має щораз гірші клопоти з своїми заморськими кольоніями. В Індії кипить дальнє. От в індуському місті Калькута викрила поліція тайну фабрику бомб і через те арештовано кільканадцять індуських студентів. Під час ревізії найдено та коже боєголовка, вибухового матеріалу і революційних відзовів. Знали в другому місті Індії, Бомбаю, вибухла в автобусі бомба і вбila одну жінку і двоє дітей, а кільканадцять осіб покалічилася.

Але не лише в Індії біда. Бо і в англійській домінії Австралії (домінія має трохи більше свободи як кольонія) вибухли грізні заворушення безробітних, які узброялися, понищили богато фабрик і грозять революцією. Множаться замахи на життя англійських урядників і поліції.

В другій англійській домінії, південній Африці, теж неспокої. Ви-

бухло там повстання муринів. Англійська поліція наразі безсильна. Влада і англійські кольоністи в тривозі.

Італія

має також клопіт з деякими своїми кольоніями, яких нахапалася аж зажагати. Проти Італії повстають головно свободолюбиві арабські й інші племена в північній Африці. Тепер розгорілося там велике повстання в Тріполі. Населення Тріполісу це араби і бербери, є їх 600 тисяч, а край є два рази більший від Польщі. І над цим великим краєм панує горстка італійських кольоністів, може з 50 тисяч. Повстанці вирізали богато італійських кольоністів і завзято б'ються з італійським військом. Отак всім народам дорога свободи і не жалують за неї кров пролити.

Між Англією й Радянським Союзом (більшовиками)

знову доходить до непорозуміння. Знаємо, що ці дві держави були довгий час в незгоді і не хотіли себе знати, аж коли в Англії прийшли перед роком до влади соціалісти, тоді між обома урядами знову прийшло до згоди. Більшовики вислали до Лондону свого посла і він там почав урядувати. Але Англія погодилася з більшовиками на тій підставі, що більшовики не будуть вести ані в Англії ані в їх кольоніях комуністичної пропаганди. А тимчасом тепер показується, що більшовики і не думають дотримувати слова (ми писали, що так буде). Недавно в англійському парламенті сказав міністер загарничих справ, що радянська влада не дотримує обітниць, що комуністична пропаганда ведеться даліше і в кольоніях і в Англії і як так далі буде, то Англія знову зірве з Радянським Союзом дипломатичні взаємини.

В Еспанії

вже нема диктатури. Таким диктатором, що дійсно мав досі всю владу у своїх руках, був Прімо де Рівера (подібно, як в Італії Муссоліні, а в деяких краях інші пани). Тепер Прімо де Рівера побачив, що його не дуже долюють іспансько (були бунти проти нього), і що в краю вже є порядок, отже уступив зі свого уряду, а король іменував уже других звичайних міністрів.

Та неспокоє тільки в тих державах, що силою поневолили ріжні народи, за те в тих, де один народ є собі паном, а чужого не бажає, є спокій і йде до лішого.

От пряміром

В Данії,

в якій крім данців нема нікого, нема ні лиха ні клопоту. Народ собі господарить і всі живуть по людськи і в достатку. Нема великих злочинів (про злодійство взагалі там не чути) і тому нема кого карати смертю. І тепер данський парламент (у Копенгагені) скасував кару смерті, бо ця кара в Данії зовсім непотрібна.

Польський сойм

радить дальнє над бюджетом і над іншими справами і наші посли так на засіданнях сойму, як і соймових комісій, при кождій нагоді представляють гірке життя-буття українського селянства під Польщею. Тільки, що майже в кождім випад-

ку їх жичливі для народу слова відбиваються, як горох в стіну, божті, що мають тепер владу і що могли причинитися до полекшення долі нашого селянства, є звичайно противниками нашого розвитку й добра. Посол др. Баран говорив про те, як живеться нашим людям при польськім війську, де бувають численні випадки, що „саржі“ ображують національні, релігійні й інші почування гідності вояка-українця. Посол Баран протестував проти тог неправедливості й нелюдяності, що є заразом безправством, бож і польська конституція забезпечує воякам всіх національностей рівні права, але на практиці цого нема.

Посол Д. Паліїв говорив при перегляді бюджету Міністерства Праці Суспільної Опіки. Бюджет цього міністерства також дуже кривить українське населення під Польщею. Нема тут ні одної позиції, корисної для українців. Навіть між видатками для безробітних нема майже нічого для українців, просто тому, що вбогого безробітного селянина ніхто не реєструє й ніхто йм не виплачує підмоги. Потім говорив посол про те, що в справах виїзду на зарібки (еміграції) панує монополь і протекція. Перед війною виїжджають сто тисяч наших селян-робітників до Німеччини на сезонні роботи, а тепер на всі три воєвідства Східної Галичини призначено цифру зaledво десь тисяч і з того числа більшість припадає на польські повіти львівського воєводства. Дозволяють більше виїздити до Франції, знаючи, що там же робітника неволя. З Волині взагалі не позволяють селянам виїздити до Німеччини й до Франції, хіба до Перу й Бразилії

на певну нужду. По Волині ввіхається повно несовісних агентів, що намовляють народ, їхати в далекий світ за очі, в такі землі, де наши люди просто вимирають (Перу). А возять їх такими кораблями, якими не їздивши ніхто. Посол домагається, щоби зложити комісію для сконтрольовання тих кораблів, чи вони надаються на те, аби везти людів через море.

Посол др. Загайкевич говорив про виборчі надежиття. Сойм ухвалив потім проект закону про охорону виборів.

Раджено також над проектом закону про громадські вибори й про повітові ради і виділи у Східній Галичині.

Міністр внутрішніх справ видав до старостів обіжник про тимчасові повітові виділи і ради, що ніби мають бути переходними до передвоєнних. Але старости дальше будуть начальниками тих виділів.

В сенаті віні Український Клуб послів інтерпеляцію в справі стрільниці в Коломиї; ця стрільниця так невідповідно уладжена, що вже ранено кількох селян при вправах. Сенатор др. Макух візвав маршалка сенату, щоби домагався скорого полагодження зголошених інтерпеляцій українських сенаторів, бо в минулому році українські сенатори внесли 37 інтерпеляцій, а на це дістали з міністерства тільки одну відповідь.

Бюджет Польщі на рік 1930/31 виносить 3 міліарди, значить, що на ріжні державні видатки має піти 3 міліарди (три тисячі міліонів золотих). На ці видатки має прийти так само 3 міліарди прибутків (з монополів, податків і т. д.) Як будуть збирати ті міліони з підувавших селян за податки, годі собі уявити.

Село бідує.

З усіх сторін чуємо такі голоси. Пишуть до нас люди довгі листи, приходять і розказують самі: Село бідує. Бідує, бо хліб не має ціни.

Зле і важко прожити селянину, як збіжка від посухи не зародить, як повінь замулють, як град вибе. Але й нелегко тоді, коли жнива сяк-так удалися, та плоди рілі так низько цінятися, що ніяк не виплачується увесь захід і труд хлібороба. Обезцінення його нелегкої цілорічної праці журить і огорчує селянину ще більше, як неврожай ізза якого будь стихійного нещастия. Бо село знає, що як бідує через посуху, повінь або град, то бодай світ якусь тому співчуває, а коли село убожіє через несправедливу дешевизну своїх продуктів, то ніхто його не розуміє.

Ба, зрозуміють клопіт і нужду села усі, але щойно тоді, коли наслідки сільської біди доберуться і до шкіри тих, що вважали себе незалежними від села. І вже починають розуміти. Бо як тільки село ізза браку гроши здержалося від купівлі фабричних товарів, то зараз застоялася торговля, банки і фабрики. Через селян убожіють або банкротують купці, через купців клопотяться банки з горами незаплачених векселів, через упадок торгу стають фабрики і варстали, бо не треба більше товарів. Множиться число безробітних і нуждарів, які навіть не можуть купити і того містами), та про це напишемо ще

дешевого хліба, хсча колись, як хліб був дорожчий, могли його купити, бо мали роботу. Розуміється, що такий стан у краю відбивається своїми несподіваними наслідками й на державі, і ті, що нею керують, мусять доброе призадуматися, що робити, і чи буде з кого брати податки, коли всі стануть дідами.

Отже всі зачинають розуміти, що як селянинові зле, то зле і панові і жебракові, і може на будуче будуть краще і завчасу призадумуватися, як запобігти упадкові села.

Та заки хто за нас подумає, подумаймо ми самі: чи є яка рада, щоби тепер влекшило собі село своє положення і щоби якось встремлося на випадок, якби таке обезцінення хліба мало ще коли повториться? Скажемо широ, що жаден мудрець не мігби тут винайти наглого поратунку, і це найсумнійше. Натомісъ ріжні люди дають ріжні поради, щоби не допустити до такої біди на будуче. Приміром деякі наші газети пишуть, що селяни повинні заперестати збіживу господарку, а перейти на молочно-скотарську. То значить: замісъ збіжка управляти пашу й годувати худобу, робити молочні вироби і ховати дріб. Це порада не зла, і треба подумати, чи справді не зачати переходити на таку господарку, головно в тих околицях, що до цього надаються (під

докладніше. Так само дехто радить здергатися з продажею збіжки, бо воно подорожє, тому що можна буде вивозити до Німеччини, і тому, що власне тепер радяться в Женеві знатоки ріжніх держав над тим, якби піднести ціни на збіжка.

Ми не будемо нічого ворожити, бо то не так легко. За те скажемо широ ось що: Цей важкий час, під яким тепер село угинається і бідує, буде може для села і добром хоча гірким досвідом, як поступати на будуче, що її знову не попасті в таку скрутку: може це лихо навчити людей щадити. Бо признаймося: скільки то гроша ми пропили і прокурили і пустили на інші неконечні речі (міські фаталишки!) в тих роках, коли за жито давали вдвое і в троє більше, як тепер? Скільки то гроша були би ми без того заощадили? Булоби тепер з чого обігнати потреби і поратуватися по зичкою без лихви. Отже хто не щадив, нехай зачинає. Краще пізно, як ніколи. Рівночасно треба перестати затягати легкодушні довги і не купувати на кредит неонче потрібних речей.

Друга рада була така, що якби селяни мали свої організації для гуртового збуту збіжки і інших продуктів, то завжди виходили більше, аніж при дрібній продажі. Про такі організації докладніше ще напишемо.

Це ради які жичливо покищо подаємо. Та ще одно:

В таких клопотах людина звичайно зневірюється у все взагалі і тратить охоту до всього доброго. А це зло і шкідливе не тільки для того, що журиться, але й для загалу. Тому переносим ці клопоти бодро й будьмо добро думки. Наш здоровий народ витримав неоднорічне, витримає і перетриває також цю пригоду.

Б. лікар гарвардських клінік
Др. Гриць Дмитрів
почав ординувати в РОГАТИНІ
(дім Прайса в Ринку).

Що було в селі Річці?

Польські газети доносять, що нібито в понеділок 27. січня вибух бунту селян у Річці, косівського повіту. Цей „бунт“ мав вибухнути через те, що селянине не хотіли згодитися на нового війта, Порфіра Кішука, якого іменувало староство, а жадали, щоб війтом остав на далі дотеперішній війт Михайло Тонюк. Селян успокоював аж більший відділ поліції, а війтівство віддав комісар тимчасово асесором Гавриловим Матійчуковим.

Цікаво, як то там було поправді, бо допису наших людей з Річці ще не маємо.

Електричний чоловік.

Англійські лікарі зацікавилися одним шофером, що є якби наладований електрикою і магнетизмом. З його тіла бути їскорки, які до нього приблизаються. Також є магнетична стрілка, як пі throughout the page.

Що чувати в нашіх селі

Дві сторінки дописів. Тому що в нас залягає велика скількість дописів, яких із браку місця годі було дотепер вмістити, додаємо до цого числа окремі дві сторінки дописів і переписки. Такі окремі сторінки дописів будемо містити в міру напливу дописів, звичайно раз на місяць, а за те в звичайних 8-сторінкових числах дописів не буде, щоби можна було вмістити більше новинок і інших статтів.

Як ми вибрали свого війта. Янівка пов. Долина. Село наше на підгірі, невелике, бідне, але рухливе. Ми мали у нас читальню „Качковського“, а тепер маємо читальню „Просвіти“. Як всюди так і у нас війна лишила свої наслідки. Повоєнні війти мінялись за війтами, комісарі за комісарями. А вже послідний комісар, то став мучителем не лише свого, а й сусідніх сіл. Сипались штрафи за штрафами, ревізії за ревізіями, форшпани за форшпанами, арешти за арештами, як хто лише не вгодив „пану комісареві“, або іншому підпанкові. Нічого не помагали жалоби устні і писемні, комісар гуляв, а народ ззауга в обдертих лахмітах виглядав лиши, чи не йдуть пани комісарі за новою драчкою. Але, як всему, так і тому став наблизатись кінець! Виснажені громадяні постановили всі свої сили зібрати і гуртом стати до бою в комісаршию. Певні радні відбули в половині листопада довірочну нараду, на котрій рішили перевести вибір зверхності громадської хоть проти волі комісаря і т. д., а то на тій підставі, що вибір війта мав давно відбутися. Секретаря довірочних нарад потім арештовано, тягнуло по арештах, по містах, але його постава мабудь і спричинила, що староста вибори дозволив на день 26 XI. 1929. Лише вибори почалися, вбігав комісар постерунку з усміхненим „комісарем“ і заявляє, що пан староста вибирає председателя виборів до телефону (вибудованого комісарем до громади в грошей, випроцесованих від жидів бувши нашим чесним управителем школи п. Т.) Настрашений старушок почимчикував до телефону, а не розуміючись на телефоні, чув лише від комісаря, що „пан староста телефонують“, аби вибори замкнути, а завтра вишлють письмо. Комісар розігнав радних виборчої салі, а вони приголомлені, аж третого дня спамятались і делегати явились у старости по письму. Тут староста заявив, що нічого не телефонував, виборів не відкликував і нікого до села не уловажнив, та зізвалася на поновний вибір на день 4-го грудня, на „Введені“, в полудні. А тимчасом того дня комісар спроваджує в село лікаря, — заїзджає в ним під хату радиця Цюпі, котрого молоденьку невістку трохи мабудь від загару попередного дня боліла голова, — вхапується до хати, а побачивши молодію, вибраючися до

церкви, оставлів та майже з плачем почав кричати; „Ta лягай! Бійся Бога! Я привіз доктора, що ти слаба — а ти не лежи — ta лягай — ta бо ти хора!“ Ввійшов доктор, згадав термометром, ложкою, а на решті сказав до „комісара“: „Чоловіче — пощо ти мене спровадив..?“ Це мав бути спосіб на розбиття виборів. Що ніби в зараза в селі! Але спосіб не вдався. Тоді знов почали давінки телефонів відзвицялися, а стовпи гудіти, а комісар з комендантам очікували потіхи. Тимчасом надходила год. 12, година вибору. 23 радні ввійшли повагом в салю виборчу. Заняли мовчки свої місця і настав гробовий спокій. Радні добре зрозуміли, що в іх руках доля всого села. І все повторялось і чулося уривано — війт Юрко Божак — заступник Юрко Дудин — асесор Стефан Сомиш — асесор Іван Михайлів. Ішли вибори мовчазні, лиш чутний годинник на столі все шепотів; та так! та так!

Тишина, спокій, холоднокровість, запертість, лад і законність були такі, що ані комендант, ані комісар не мали відваги перервати тишину. По таких виборах мож бути певним, що правда, любов і згода в Янівці народилася і що перед народом, котрий в потребі вміє так сильно заднатися для спільногодобра, стойть отвором життя і такий народ мусить жити. (Коли староста спітав, чи маєте якого кандидата на війта і котрого, то делегати відповіли, що єсть, але треба дати 250 зл. за його виявлення, бо за зраду мусіли заплатити 250 зл.). Так і староста перед виборами нічого не довідався, бо справді на нараді умовились радні, тримати все в тайні, а хто зрадить, то заплатить 250 зл.). Так то Янівка постояла за своє право.

Радний.

—о—

Киньте горівку! Пишути нам з Гвіздця старого (к. Коломиї), що всі установи завмирають, бо провід невідповідний. Припіром з місцевою кооперативою усунули дотеперішнього склепаря, а дали нового, який лише зражує людей. В кооперативі горілка грає велику роль — і відходить морогіч!

Тверезий.

—о—

(Увага! Про всякі надужиття й непорядки в кооперативах просимо писати до Повітових Союзів Кооператив, а не до Редакції, бо Редакція цему не зарадить. На це в кооперативні власти).

—о—

З Товщева пов. Львів пишуть, що там кацапи (москофіли) роблять у церкві згіршення, а на жаль місцевий парох о. Слободян ім потурав. Кацапи відновили коршму в селі і о. парох (Іх сторонник) не противиться тому. Сумно, що є такі священики; хоч уже мало таких, але все ж таки шкодять вони тій чесній душпастирській роботі, до якої прикладається загал нашого примірного духовенства по селах.

—о—

Раштівці пов. Скалат. В селі є кооператива і філія, але є і польське „Кулко“, що тримає пиво і там за-

пиваються наші люди, навіть найпопільніші, а через те упадає освітнє життя. Дописувач пише це дотепним віршом і кінчить так: „Польські радні сидять дома і в кулак сміються, що порядні газди в „Кулку“ за те пиво друтися. „Ой, людоњки спамятайтесь, бодай розумніші; щоб я більше час не тратив на складання віршів!“ Правда, що це ганьба й сором, хлепати алькоголь, що чоловіка робить безрогу.

—x—

Бережниця королівська пов. Жидичів. Місцева кооператива з трьома відділами, споживчим, молочарським і олійнею, не може як слід розвиватися через темноту деяких місцевих жидівських Іванів, які і самі пересиджують у жидів і щей других до того намовляють. Часби вже спамятатися, люди. Не будьте посміховищем свідомих громад!

Кооператор

—o—

Головчині повіт Дубно-на-Волині. Відкрита кооператива „Дружність“, тогож дня розпочалось посвячення на яке прибуло багато селян з великою цікавістю оглянути кооперативу, та були на посвячення. Після Божої Служби о. А. Романкевич сказав маленькому промову про вартість кооперативи та про гарні діла громадян села Головчин, що неостають по заду культурних сіл, а стараються щось мати. Це діло поліпшить їх господарку та оплатить їх труди. Слава тим громадянам, що нежалують своїх трудів фізичних і матеріальних для добра всенебудьного народу. Подяка о. Р. і псаломнику Р., які співчуючи, що кооператива ще молода і немає матеріальних засобів, посвятили П заразмо, а молоді села теж широ дякують, що взяла участь у співах під час Божої служби і цим спричинилась до великого успіху свята. Н. Г.

—o—

Ільинський повіт Турка. Основання кооперативи. В неділю 22/12 1929 відбулися у нашому селі основательні Збори споживчої кооперативи „Надія“ під проводом Антона Роздольського в хаті Михайла Вишотраки. Протоколував м-р О. Петрушевич з Турки, Бичерпуючи реферат виголосили Др. М. Кондрат, адвокат, і О. Сандович, інструктор, оба з Турки. Так поважний хід зборів, як і добірний склад Управи і Надзвірої Ради дають повну запору гарного розвитку нової станиці в цій досі занедбаній гірській громаді. К.

—o—

Роковини. Дня 9/1 1930 р. відбулася в Ільковичах (пов. Сокаль) Заходом Чит. „Просвіти“ вечірка для вшанування одинадцятих роковин великої народної хвилі. Присутні вислухали відчуту студ. Штикаля Дм. про сучасне положення українського народу за Збручем і прилучилися до протесту проти більшовицьких переслідувань. Відтак для вшанування пам'яті поляглих борців відспівано цілій ряд стрілецьких пісень. Покінченю громадянин опускали салю в піднесенім настрою, з кріпкою вірою в побуду здорового українського народу над ріжкого рода ворожими нам партіями, які ще на жаль в нашім селі коріниться. Учасник.

—o—

Рада громадська в Стрілкові, стрійського повіту ухвалила бюджет громадський на сей рік. Свідомі радні українці відкинули всі квоти, вставлені на чужі цілі, а ухвалили даток на Чит. „Просвіти“. За це їм честь, бо то в нас лучилося перший раз. Тепер ще треба, щоби Повітовий віділ затвердив, та ви, панове радні, мусите відмежити і поставити на свої, хочби треба було курсувати і до самого Трибуналу. Ми вас наділили, честю божів, представниками громади, однак ви маєте обовязок стояти на сторожі наших прав і не смієте дати нас скривити. Свій.

—o—

З Перегноєва, нов. Переяслава. Пишають нам, що свідомі хлопці на св. Миколая повисили тим дівчатам, які працюють в читальні і в свідомі, гарні дарунки (книжки і портрети наших поетів), а тим, що не заходять до читальні, але вистоюють попід плоти, післи письмінні речі (міш, цвях, шнурок і т. п.). Похвалимо перший поступок, то є обдаровання свідомих дівчат, але облоблення таких хоча й нешкідливих жартів несвідомим не вважаємо добрим, бо це тільки поглиблює ворожнечу. Краще добром способом наклонювати несвідомих. Або лишити їх в спокою, бо коли побачути, що ві свідомими так гарно поводяться, то і самі можуть навернутися.

—o—

Гарний доказ свідомості села Рідину Школу. В Угерську коло Стрия, Рада Громадська встановила та ухвалила в своїм бюджеті на рік 1930 отсі квоти на народні цілі: На „Рідину Школу“ 100 зл., „Сільський Господар“ 100 зл., Українських Інвалідів 50 зл., Діточий Садок 100 зл., Чит. „Просвіта“ 50 зл., бібліотеку „Просвіта“ 50 зл., і на будову лазні-купальні 600 зл. Що року свідома Рада гром. вставляє датки на наші народні цілі в громадськім бюджеті. До Ради гром. належить місцева інтелігенція сільська, та найсвідоміші громадяни села, а між ними одна жінка. Господарі-селяни зорганізовані в Тов. Тов. „Сільський Господар“, при котрім заложено шпихлір на збіже. Жіночтво зорганізоване в „Жіночій Секції“ при Чит. „Просвіта“. Секція уладжує аматорські вистави, в котрих беруть участь наявіть 45 літні жінки-селянки. Молодіж згуртована в аматорській гуртку, дає часто вистави і концерти, має гурток шахтістів та гарні хори, котрі веде місцевий учитель. Неоцінну роботу в освідомлюванню нашого села робить „Народна Справа“ і за се її шефира подяка. Муж довіря.

—o—

Село Хохлів сокальського повіту невелике та бідне і хоч нема в нім інтелігентів, то самі селяни так старші як і молодші працюють жваво над культурним і економічним піднесенням села. Читальня „Просвіти“ і кооператива розвиваються гарно. Молодіж обєднала в аматорським гуртку працю також витрепала і часті старанно підготовані аматорські вистави є доказом, що молодіж зрозуміла, що тільки житревалою працею зможе народ дійти до освіти і добробуту. Свою свідомість зазначили члени аматорського гуртка дуже гарним наслідуванням гідним вчинком. Іменно в день празника на св. Михаїла замість музики зібрали в золотих на політичних вязнів, які вислали до редакції „Народної Справи“. Честь такій молодіжі! На жаль є ще в селі люди, які замість до кооперативи ідути до жида і висміювати тих людей, які хочуть село вирвати з жидівських лабет. Чи не встид вам, газди, витирати жидівські лави? Чи не краще би було, якби і ви разом взялись до праці?

Сусід.

—o—

Гарне. Молоді села Вікна к. Грималова дала доказ, що не словами, але вчинком вміє викоріновати зло. Коли в осені завдяки байдужності старших радніх нездалося перевести протиалкогольного плебісциту так тепер в часі Різдва члени Т-во „Луг“ дали собі слово, здергітись від пиття алькоголю а замість цього зложили 15 зол. на „Рідину Школу“. Також Луговики і Луговички піднялися зібрати Коляду. Части доходу вразілися зібрати старших та лептою маленьких Верепників переслали на „Рідину Школу“ 40:50 зол. а Укр. Інвалідам 36 зл. Свій

—o—

За молоко пить етрую. Деякі громадські радні зі Смогова пов. Жидичів пропивають пібрани за молоко гроши у того самого жида, куди йк жінки носять цілі тижні молоко, а потім ще й по судах тягаються! Гей жінки, жінки! Чи Ви самі не вмієте порахувати так тяжко запрацьовані Вами гроши? Не встид вам, носити молоко до жидівської централі, коли в селі їх своя, тратити час і виставляти свої чоловіків на наругу з боку доокличних свідоміших людей? От, краще скажіть своїм чоловікам, нехай відновлять запущені ними читальню, нехай подумають краще за будову Народного Дому, де можна буде промістити читальню і кооперативу, а гроши, які вони пропивають, нехай призначуть на будову школи для своїх дітей або на інші корисні потреби.

—o—

Сумне але правдиве. Кокошинці, пов. Скалат. В селі, мимо пр

Добре і зло. Кружок Рідної Школи ім. І. Франка в Галичі, заложений завдяки старанням і праці кількох свідомих одиць розвивається гарно і проявляє свою благодатну діяльність в цілім окрузі. В районі Галича майже у кождім селі є тепер Кружок „Рідної Школи“, а деякі села оподаткували себе добровільно на „Рідину Школу“. Недавно відбулися загальні вбори Кружка які викавали, що праця пішла за один рік дуже вперед. Однак на зборах показалася одна велика недостача: укр. інтелігенція галицького району була на зборах дуже слабо заступлена. Окрім кількох ідейно - працьовитих одиць, як от Вл. інсп. Терпіляк, п. Іван Корчинський і ще деко, місцева укр. інтелігенція не інтересується, як видно, так важкою ділянкою національного життя. Що гірше, що і в праці Кружка окрім вгаданих кількох одиць більшість укр. інтелігенції Галича і околиці майже не брали участі.

Отятимся, панове! Який Ви приклад даєте селянам? В інших околицях інтелігенції краче поступають. Селянин.

Окаймники. В Ожанні, пов. Ланьцут, на Новий Рік запивалися старі і молоді в коршмі і пропивали навіть те, що заколядували на добре цілі. Ганьба і скром тим людям, що не варта аватися людьми! — В Задрості, пов. Теребовля є один чоловічок (навіть власт. голови Лугу?) що оженився в чужинку і тепер так переінчився, що плює на свое, а за це навіть поляки сміються йому в очі. Бо такого ніхто не шанує.

Прикро. З села Годова, пов. Збоїв пишуть, що там якось пані чи панна така горда, що в аматорській гуртку не буде грati, коли грає в нею який сільський хлопець, а сільських колядників з верхом вигнала за двері. По других селах, чуємо, що і інтелігенція не цувається працювати разом в народом, а в нас є така жалюгідна особа.

Свято 1. листопада відсвяткували величаво громада Виспа к. Рогатина, Чижіків к. Львова і Лісік к. Белза. (Точного опису із за передавенням й браку місця не можемо вже відмінити).

Будиться волинське село. З Колесників над Гориню пишуть нам: Наše село будиться. В 1926 р. засновано в нас читальни і Аматорський Гурток, що вже відіграв богату руку Тобилевича. За прибуток купила бібліотеку, около 500 книжок, які вечорами читаво. Маємо добро-го священика М. О. Борецького, що виго-лошує гарні проповіді і усвідомлює людей про Т. Шевченка і інших наших великих письменників і діячів, народячи їх золоті слова. Маємо малу оркестру. Заснувався 22. XI. 1929 р. протиальського гуртку. Тільки школи не маємо, діти мусять іти до сусіднього села, але і про це вже громада думає. Т. К. Д.

Живемо свідомо. Надіїв, пов. Долина. На Заг. Зборах Кооп. Молочарської Спілки 7. IV. 1929 р. розділено квоту 78-55 зол. на народні цілі. Надзвіrna Рада (7 осіб) жертвувала свою презенційну марку 14 зол. місячно на Укр. Інвалідів, що до грудня дало суму 112 зол. Винаймлено площу під цегельню, яку хочемо збудувати в користь Кооперативи і для вигоди громади за чиншом 25 з. річно, хоча були деякі радні, що тому противились і хотіли 120 з. річно. (Вони ходять ще до жида). Е надія, що збудуємо Народний Дім. Гарно розвивається Читальня і Амат. Гурток, що дав понад 35 вистав. Є 500 томів у бібліотеці. 8. грудня відсвятковано свято „Прозвіті“ (був хор з Долини) а дохід розділено: 25 зол. на „Р. Школу“ в Долині, 20 зол. на Укр. Інвалідів, 10 зол. дар „Прозвіті“. (В селі збудовано ще в 1912 році великий пам'ятник Тараса Шевченка).

Негарно. З Межибродів, пов. Сколе пишуть, що коли умер один старенький селянин, що довгі роки був церковним братчиком і не жалував труду ні гроша для церкви то деякі громадські і церковні урядники важадали від убогих дітей. Покійного аж 50 зол. за хоругви, свічки, місце на цвинтарі і так даліше. І діти мусили дати. Дуже сумно, що не мали ті урядники милосердя. Пишуть, що заступник війта бив якусь жінку, а одна родина, яка васіла всякі місця і гідності, пе в коршмі і тримає лише в підкамі. Невідбираєте таких! Свій.

Святонацтво в Журавні. В Журавні повіт Жидачів відбувається величавий Йорданський обід, на якім крім маси народу з близьких сіл була також вся укр. інтелігенція; тільки на жаль браку-

вало нашого пароха, п. Юркова і Др. Лакуста. Велика радість опанувала всіх громадян дооколічних сіл, коли побачили похід з прaporом з синьо-жовтою лентою. Лише нещасні кацапи, старші браття з Др. Лакустою нагло захорили, здається через те, що не могли дивитися на той прapor, посвячений 8 січня пр. за старанням Маріїського Брачтва. І з тої тяжкої „недуги“ забули сковати ключі від церкви і хтось вночі закрався до церкви і забрав синьо-жовту ленту і зніць посвячений прapor. Не знаємо що, хто це зробив, але міркуємо, що то хтось з тих ворогів, що є в Журавні. Опамятається, несовісні, вас же Божа кара за поповнене свято-тачтво! Чейже ви самі знаєте, що вам кінець приходить! Видно це по тім, що перед кількома роками було вас у нас більше, як половина, а нині на 2.000 душ остались тільки 16 родин. І на що ви сієте вітер? А ви, пане Доктор, вже забули, як прикалися українцем, коли були вибори до ради? Громадяни Журавна й околиці.

—о—

Ремезівці пов. Золочів. Мало є таких сіл, як наше, щоб в так короткім часі зробили такий великий поступ. Перед 5 роками панувало у нас мертвечина і гуляли злодії. Тепер ми маємо гарну читальню, працьовитий „Аматорський Гурток“, добрий хор, кооперативу з філією „Сільський Господар“. Читальня працює невтомно, концерти чергуються з виставами. Молодь у читальні привчається порядку, забуває погані нахили і звички. Наше село перше дало безплатних робітників і фіри на будову укр. бурси ім. Григорія Кузьми в Золочеві Крім щораз більших датків на „Рідину Школу“ наші громадяни переводять зборки на будову згаданої бурси і на цю

—о—

Перписка і всякі поради

Дмитро Ткач, Волинь. Про такі справи, як війзд на роботу до Франції, чи взагалі за границю довідається в Укр. Товаристві Опіки над Емігрантами, Львів, вул. Городецька, ч. 95. Напишіть туди істоту і дайте вінчик навідповідь.

Василь Стрільчук, Сновиди. В спріві позички вверніться до Земельного Банку Гіпотечного, Львів Словачького 14. Відти відразу, пішлийте Вам усі інформації і потрібні друки.

Відповідь Редакції: Метанчук Микола Маркова Завадів. Книжку перешліть, чисто виразно (як можливо на машині) переписану нам зі значком на зворот.

М. Іванишин, Угерці вин. Рудки. Управителеви школи не належиться ніяка підвoda ніколи; лише раз на два роки мусить йому громада додати підвodo, коли учитель іде на вибір повітової шкільної ради і то на виразне жадання повітового шкільного інспектора.

Каса Хорих мусить дати повне ліквідацію кождому обезпеченному і його родині, що є на його удержанні на випадок хороби обезпеченої або когось з його родини. Про це в приписі в законі в дня 19. V. 1920. Вістник Законів в Державних ч. 42. поз. 272. Як якийсь там урядник відмовляє Вам слушних прав, то це безправство і на це можна скаржитися у Повітовій Касі Хорих.

Дописувач з Довгомостиск пов. Мостиска. Цілого допису не можемо помістити, бо нам сконфіскують. ПЕредаємо його Народній Канцелярії, Львів Костюшка 3/І. аби Укр. Польський Клуб вініс відповідну інтерцепцію в Соймі.

Л. Ц. Бовшів, Болшівці. Другу частину допису помістимо в окремій статті на господарсько шкільні теми.

Дописувач зі Слободи Рунгарської. Дописи, в яких виступається проти якихось осіб, за їх ганебну, чи шкідливу для народу поведінку, містимо тільки тоді, коли їх підпише наш муж довіря і свідки.

Дописувач з села Кустин повіт Радехів, з Середньоліців п. Радехів, — із Загвізді п. Станіславів. — те саме.

ціль підписали 7 декларацій по 100 зол. поодинокі люді і установи. Недавно наша громадська рада вставила в бюджет на рік 1930 суму 100 зол. на ту саму ціль. Щоби розбудити околицю і навязати з сусіднimi селами звязок, ми бралися до влаштування районних свят, але нам їх заборонено. Однак це нас не зночує і ми з вірою в кращу будучість продовжуємо розбудову нашого культурного і господарського життя.

Боднар Теодор, господар.

—о—

Господарсько-ветеринарний курс

За почином повітового агронома інж. Радловського В. відбувся в селі Могильниці новий, повіт Теребовля 14-дневний сільсько-господарський курс, на якому викладали: інж. Боровський, інж. Дубрівний П., інж. Радловський В., а ветеринаріо Др. Базар А. Учасники курсу господарі і господині, яких пересічне число неменше 50 людя охочо ходили на курс, нічайкаючись великого осіннього болота, та нічної темноти. Закінчено курс розмовою з господарями і господинями, про це, що викладалося. Показалось, що велику користь приніс для селян навіть так коротко траємий курс. З призначенням треба згадати, що місцевий парох о. кан. Яворський Іван доложив всіх старані і завдав собі багато труду, підтримуючи цілий час курс матеріально і морально, щоби тим коротеньким курсом вщепити для своїх парохіян так дорогоцінної сільсько-господарської культури. Нехай всім громадянам теребовельщини і інших повітів буде це вказівкою, що лише в освіті та в знанні родиться сила і міць народу".

—о—

Дм. Гавриш. Ваші вірші гарні, вправляйтесь дальше. Деякі підуть в газету, а деякі в Календар на 1931 рік. Перепишиш нам свою повість і пришліть.

Кооператива „Єдність“ в Ходовичах. Ми пересвідчилися, що дописувач з Ходович нечесний чоловік, бо підписався, що він є нашим передплатником, а тим часом він підсплатником не є. Не входимо в це, чи він написав правду, чи ні, бо він нас обманув, тому сумішаемось, чи його підпис в правдивий. Цю допис Вам відсилаємо, бо хто нас обманє, того не будемо боронити. Пізнавайте по письмі, хто писав і чи підпис в правдивий, а нам напишіть, хто.

А. Р. Теребовля. 27. IV. 1889 було в суботу, 15 IV. 1920 було четвер, 16. IV. 1924 було в середу. Під „постійним календарем“ в точне пояснення, як дні вишукувати, приміром: Напроти 1889 р. в під квітнем число 1, до того додаєте дату 27, то буде 28. 28 в таблиці „В“ в під суботою, отже 27. IV. 1889 було в суботу. Подібно вишуєтъ інші дні. 37 в таб. „В“ в тому, що в найбільша сума, яка може вийти в додатку, числа під місяцем (найб. „б“) і дати (найб. „31“). Приміром: 31 липня 1911 року: під ліпшием 1911 в число 6, 6 а 31 = 37 (понеділок)

В. Федів, Олексиничі ст. Ту повість мусимо вперед бачити.

В. І. Накло. Порад удаємо лише передплатникам.

М. Мал. з Кр. Військова реклама. Чищете, що вам відкінули рекламу, бо Ви працюєте в „Лубі“. А як причину подали, що ваша сестра може від вас працювати. Коли сестра має 18 років і є здорована, то нічого не порадите. Коли не має є 18 років, і ви можете доказати, що вона не може заробити на вдержання родичів, то внесіть рекурс проти рішення комісії.

Дм. Б. з Сн. Шоферський курс Ріди. Школи Коли розпочнеться шоферський курс „Ріди. Школи“ — ще невідомо. Але напевно буде і ми в свій час точно про те напишемо

Дописувач з Жабого. Справу того пана передали ми „Р. Школі“ до прослідження.

Дописувач з Летні. Ми вислали письмо від Редакції до начальника громади. Ваші імена в тайні. Напишіть, чи вже поправився.

В. І. Войловичі, п. Холм. На Україну можна посилати харчі тільки до 5 кг. ваги. Одягу навіть старого радимо не посилати, бо стягають таке цло(мито), що ви не виплачуетесь шкіра за виправку.

Р. С. з Р. Багато гарних віршів попри- силали нам люди, але нема місця, їх містити. Та котрий вірш добрий, діждеться колись своєї черги.

Допис з Сурохова. Не підписано додік ани Вами, ани мужем довіря — йде до коша, хоч сама додік про ту розпусту в кацапській читальні і в стайні цікава.

Автор вірша з Шибалина. Цого вірша про пусту жінку й парубка, не можемо містити, бо це никому не поможет.

Автор вірша з Ситна. Напишіть нам, чи є Ваш вірш, чи Ви його де відписали, або переклали з російської мови?

Р. Ш. Ваші коляди були сконфіскувані. Лігу (Союз) Народів не варто в коляді згадувати, бо Ліга нам чи не поможе.

До складу й прикладу.**ПРАВДА В ОЧІ.**

Бачу, що мабуть вродився я та-кої ночі, що чи пан чи сват, усім я кажу правду в очі.

А ту правду кождий любить, але на сусіда, а на себе не дай Боже! Скажеш, буде біда!

Забувають, що ми нині всі кра-ще би жили, якби одні другим правду в очі говорили...

Говорили й направляли на добру дорогу, — якби так було, то лиховже зломилоб ногу.

Але що я мав сказати! Ага! по-звичора я зайдов якимсь припадком в село Лисогора.

Иду селом, усюди тихо, аж ба-чу, від Мошка вийшов з фляшкою господар, дивлюсь: п'яний трошка!

Ба, не трошка, але добре, плен-тає ногами, та щось сам собі гово-рить, махає руками.

А я п'яних обминаю, мов яке болото, хочу й його поминути, а він кличе: „Злото!...“

„Злото мое, срібло мое, я тебе благаю, — скажи мені правду в очі, — я правди шукаю!“

Я втікаю, а він ловить мене за дві полі: „Скажи правду, як не скажеш, не пущу ніколи!“

Став я й кажу: „Днина біла!“ — „Ба ні! Днина чорна! Куди гляну, всюди чорно, прошу вас покорно!“

А я кажу: „Нічка темна!“ — „Ба ні, нічка біла! Кажи правду мені в очі, бо не буде діла!“

А я тоді йому крикнув: „Ти п'яна безрога!“ — А він мені: — „Правду кажеш! Щаслива до-ріга!“

Та взяв мене обіймати, та став цілувати тай говорить: „Ніхто прав-ди так не вмів сказати!“

„Ніхто мені не умів так отвори-ти очі, кождий тільки підхліб-ти, підлеститись хоче!“

Та як став вам мій п'янюга сльози проливати, то повірте, й ме-ні очі стали промакати.

А він каже: „Не плач, брате, не з біди ридаю, але з радості, що розум нині відзискаю!“

Тай грим! фляшкою об камінь, розбилась флящина: „Аж тепер я є людина, а не худобина! Аж теперки звеселіє моя жінка й хата, аж теперки мої діти будуть мати тата!“

Протверезів він відразу, попра-щавсь зі мною, і веселий і погдній побіг дорогою.

А я йду тай так думаю; Правда чуда творить, — лиш не кождий Й слуха й не кождий говорить.

Бо до того і до цього треба смілість мати, — намовляє вас до правди

Іван Франко

Ветеринарні поради.

Корова не хоче бігатися. (А. М. Ославі). Щоби корова була схильна до бігання (літкування), потрібно її у перше дуже добре відживляти сітним оброком, ганяти по свіжому повітрі, а також зми-зати час до часу водою, та розтирати ціле тіло. Затрати полового гону може бути і в наслідок нежиту (катару) ослизін в родниці. Тому потрібно раз на кілька день (3 дні) перестрікувати в неї матку 3-ма квартами перевареної ноди, до якої давати 3 ложки Ідельної солі. Половину гінноволи верне, — але таку корову найкраще підпродувати й проплати на мясо.

Знання — то сила!

„Не має друга понад мудрість, ні ворога над глупоту!“

Так сказав в однім своїм вірши наш письменник Іван Франко. І справді — наука і знання то най-більший приятель, скарб і сила чоловіка. Знанням і освітою здобуває собі щастя кожда людина і кождий народ.

І наш український народ дуже прагне того знання, бо прочуває, що знанням обійме всі тайни життя і знайде дорогу до доброї долі. Але посісти нині все знання, довідатись про все в світі докладно, одна людина не могла, і тому один не може бути всім. Тому одні вчаться на лікаря, другі на адвоката, інші на інженера і так далі.

Та загальні відомості про все повинен мати кождий освічений, розумний чоловік. І для цого учени люди уложили вже давно такі велики книги, в яких ясно і приступно виложено все, що повинна знати кожда образована людина. В цій книзі є короткі пояснення зі всіх наук. Тут є узгяднені і право і медицина, і історія всіх народів і господарство і техніка і життя звірят і рослин і склад землі і сонця і тих звізд, що над нами, і все, що тільки людина забажає знати. Вчитуючись в цю книжку, може набрати знання і стати образованим освіченим чоловіком навіть той, хто тільки вміє добре читати, а зовсім не ходив до високих шкіл. Така книга називається: Книга Знання, а по вченому з грецька „Енциклопедія“.

Всі культурні народи мають уже такі Книги Знання. А української Книги ще досі не було. Українці мусили користуватися німецькою, польською або іншою Книгою Знання.

Але небаром будемо вже і ми українці, мати таку Книгу Знання. Наші вчені люди взялися складати таку українську Книгу і її 4 аркуші першого тому вже в березні вийдуть з друку. Кождий свідомий українець повинен відмовити собі таких неконечних і шкідливих речей як горілка і тютюн, а запрена-мерувати собі ту книгу знання, яка виходить місячно частинами і яку можна ратами вплачувати, так, як то є в оголошенню на 9. стороні. Українська Енциклопедія — Книга Знання буде така приступна, що сміло може її читати й добувати з неї освіту кождий грамотний селянин.

Не відповідасмо вже на напасти.

З приводу останніх напастей на нашу газету (в „Українським Голосі“ і в „Силі“) одержали ми від наших передплатників богато листів зі ширими заявами довіри до нас і з благородними висловами обурення на ті напасти. Просять, щоби ми містили ті листи. Та — як один з наших мужів довіра слушно пише — школа відповідати тим газетам, які не вміють писати нічого кориснішого, лише лайки на дружих і гадають, що народові подобається таке гавкання; забувають, що це нам усім виходить тільки на шкоду, бо як всі будуть жертися, то знаємо, хто буде користати. Тому ми вже на напасти цих газет не будемо відповідати.

ВІСТИ ЗІ СЕЛА РОЗТІЧОК.

Всі українські часописи пишуть про те, як згинув у селі Розтічках пов. Долина свідомий український селянин Стефан Кошинець, про якого ми помістили в попереднім числі посмертну згадку. Розкажемо докладніше про його загибіль і прорічи, які діються в Розтічках, бо мабуть подібно терплять люди й по деяких других селах.

Село Розтічки належать до свідомих українських сіл. Має воно всього 200 номерів домів, але має читальню „Просвіти“, кооперативу „Згода“ і Т-во „Луг“. Давніше вів провід громадської праці в селі священик о. Теофіль Костишин, який відішов від праці тому 4 роки по причині тяжкої недуги. Тепер працює тут місцевий селянин, молодий дяк Стефан Кошинець, секретар Т-ва „Луг“.

До минулого року громадське життя в селі процвітало; йшла згідна робота освітня, економічна і політична. Нещастя почалося з літа минулого року. А внесли його в село свої таки люди — Михайло С. Стефана і Павло Ільницькі. Вони перейшли на латинство, поробилися більшими поляками, як самі поляки, заложили в селі „стшельца“ і під його покришкою зруйнували спокій, який досі панував в селі. До „стшельца“ звербувалися близько 15 членів, а своїм презесом проголосили війта Івана Витвицького. Оба Ільницькі добули собі револьвери, нерідко стріляють по селі і страшать людей. Одного разу Михайло Ільницький сказав до Степана Павлова з Кального: „я тебе забю як свиню“. Той Михайло є комендантом „стшельца“, ходить по селі з посторонковим, який переводить нагляд над санітарними порядками, і дошкулює тим, хто йому не подобається.

Михайла Ільницького, за його поведіння, батько вирікся і не дав йому поля. Тепер він збратається з панами з міста і став карою і постражом для села, а особливо для свідомих його людей. Ча місцевого учителя українця Івана Кожана йдуть злобні досноси до прокуратури за протидержавну роботу і бунт, а згаданого вже покійного Стефана Кошина на днях просто зведені зі світа.

3-го січня Стефан Кошинець вертав вечером до дому. По дорозі напали на нього брати Михайло Ільницького Микола і Павло і колами побили його до нестягами. На другий день відвезли побитого до судоге лікаря д-ра Блюменталя в Болехові. Щойно 8. I. вечером приїхала судова комісія з Болехова і ствердила у побитого тяжке ушкодження тіла і запалення мозгової оболони. Побитого відвезено 11. січня до шпитя до Львова, де він слідуючого дня помер.

6-го січня комендант посторонку з Витвиці обіцяв людям в селі, що повідирається від „стшельців“ револьвери, але в часі Різдвяних свят „стшельци“ ходили по селі з револьверами і наводили страх на селян. Коли на Різдво жінка побитого Стефана Кошина докоряла Михайлів Ільницькому за побиття її чоловіка, то той витягнув револьвер і в присутності людей сказав: „Будьте мені свідками, що як вона не піде проч, то я Ї застрілю“ а коли сестра побитого за те саме сварила Ільницького, то

він Ї побив. Це бачив і війт Іван Витвицький, але коли жінка жалувалася йому, то він відповів їй, „що я вам пораджу?“. А Михайло Ільницький кричав: „пане начальніку, я їх всіх вистріляю“.

Дня 10-го січня приїхав до села повітовий комісар з Долини з 12 поліціянтами. Поліція зажадала від голови місцевого „Луга“ Онуфрія Барткова всіх лугових документів і забрала деякі книжки. Потім пішла поліція до читальні „Просвіти“. Бартковові казали забрати всі читальні книжки і занести за ними до хати громадського секретаря, де урядував повітовий комісар. Після цього комісар наказав посторонковим опечатати домівку „Просвіти“, де міститься і „Луг“. Двері читальні „Просвіти“ забили цвяхами, а потім запечатали.

По скіченому урядуванню в твариствах перевела поліція ревізію у неприсутнього місцевого управителя школи Івана Кожана, який війхав на свята. Перетрясали сінники в ліжках, шафи, гору, де повисипали з мішків овес, шукаючи, як сказали служниці, за пальною зброєю — за 200 крісами, які десь тут мають бути. Під час сеї ревізії забрано 6 книжок. — Звичайно, що ревізія не минула і побитого Стефана Кошина.

Вечером поліція відіхала, даючи вказівки місцевим „стшельцам“: „чувачь ве всі і о найменшим руху доносіть посторонкові поліції“.

Ціла та справа опиниться перед судом і заговорять про неї наші посли в соймі, тимбільше, що про подібне поступовання „стшельцу“ пишуть нам люди і з інших сіл, головно з Бережанщини.

ЯК ДОЖИТИ ДО СТО ЛІТ!

Оден столітній американець оголосив в газетах 12 рад, яких повинні придержуватися всі, що хочуть дожити столітнього віку. Він каже:

- 1) Будь завжди веселий.
- 2) Не занедбуй гімнастичних вправ або фізичної праці.
- 3) Будь поміркований в їді в питтю і куренню.
- 4) Студінь здоровіща від тепла, отже мийся завжди в студеній воді.
- 5) Не перепрацювайся і не мучся за часто, відпочивай в міру.
- 6) Не їдь за малоаніза боєтато.
- 7) Не роби усього, що тебе скортий.
- 8) Опануй пристраси.
- 9) Не пий вечером за богато каві і не пий алькоголю.
- 10) Не одягайся за тепло.
- 11) Зберігай в особливій чистоті зуби і ноги.
- 12) Як сповниш совісно усі ці ради, дожиеш 100 літ.

УВАГА: Розуміється, що той американець не ручить точно за сто літ життя, але певно кождий, хто притримується цих правил, може довго прожити.

Б. Секундар загального шпитя

Др. В. Кашубинський
спец. недуг внутрішніх і діточих
орд. від 9—11, 3—5
ЛВІВ, вул. Грушевська 11. а.
ріг Задвірянської, давн. Садівницької, бічної
Льва Сапіги.
Телеф. 83-47.

Господарські справи.

Що по чому.

ЗБІЖЖА. За двірську пшеницю платять 33 до 35 зол. за селянську 32 до 33; за жито відбірне 19 до 20, ячмінь 17 до 17·50, овес 14·50 до 17, кукурудза 22·50 до 24, фасоля біла 50 до 65, кольорова 35 до 45, красна 45 до 50, горох пів Вікторія 30·50 до 36, горох звичайний 24 до 27, бобик 21·50 до 23, вика 25·50 до 27, гречка 20·50 до 22·50, лен 65 до 67, лубін синій 20 до 21, просо міс. 27 до 28, конюшина черв. 115 до 125, мак синій 140 до 150, мак сивий 110 до 120.

ПАША. Сіно солодке прасов. 8·50 до 9·50, солома 5 до 6, грис жити. 11 до 12, грис пшенич. 13 до 14, крупа греч. 45 до 47, крупа ячм. 33 до 35, макухи льняні 40 до 41. Лен чесаний від 17 до 28 зол. 1 сотн. Лен нечесаний від 5 до 16 зол. 1 сотн. Клоча льняна від 6 до 15 зол. 1 сотн. Коноплі чесані від 18 до 25 зол. 1 сотн.

Набіл

Маслосоюз платить кооперативам 3/II, за масло солене експортове прям 5·20, несолене десерове прям 5·00, 1 л. молока 0·34, 1 літр. сметани 1·70, ціна ще паде. Ціна яєць на торзі 12 — 15 гр. за одно.

СВИНІ. Експортова різня Рукара на Знесінні платить за свині на бекони по 1·90 до 2·20 зол., за так звані віденські (поверх 120 кг. ваги) по 1·70 до 1·90 зол., за товсті свині по 1·85 до 2·30 зол.

Гроши.

1 ам. долар	8·87 —	8·89 зол
1 кан. дол.	8·73 —	8·71 "
1 футн. англ.	43·20 —	43·43 "
100 корон чеськ.	26·20 —	26·40 "
100 шіль. австр.	125·00 —	125·30 "
100 гульд. данц.	172·00 —	173·00 "
100 лей рум.	5·00 —	"

Шкірки: (пересічна ціна)

Заяць 3—5 зол., крілик 7—15 зол., тхір 4—8 дол., куна скальна 15 дол. куна лісова 20 дол., лис 4 10 дол., видра 8—20 дол., крет 2 3 зол., хомяк 1—2 зол., вовк 50—60 зол., баран 8—10 зол., теля 12 13 зол.

(Ціна шкірки тим більша, чим краще її знято, чим менше порізана і чим менше крові на ній, та чим скорше шкіру знято з неживого звіряті).

Ціни риби.

Щупак живий 1 кг. 6—6·50 зол., короп живий 1 кг. 4·20—4·50.

Замість азотняку, салітри, обірникі — вживайте лубіну, сераделі й конюшини.

Всім відомо, що рослини господарські для свого розвою потребують гною, а з нього найбільш азоту. Цей азот ми додаємо рослинам в обірнику, в салітрі, або в азотняку. Але при ниніших низьких цінах на збіжжа купувати азотові погної значить ходити босим. Погної азотові є дуже дорогі і треба собі в інший спосіб зарадити.

Радимо сіяти на полі рослини, які самі збирають найпотрібніший рослинам азот з повітря. Ці рослини одноразово є і пашними. З рослин цих ми знаємо: конюшини, горох, вика, лубін, сераделі, буркуні, болгай, еспарцет, тощо. Пшениця, посіяна по конюшині, дає врожай однаково високі, як по обірнику. Бараболя після лубіну родить майже вдвічі більше, аніж без нього. Тому то за границею рільники давно вже користають цими рослинами і ввели їх до плодозміну. Нам конче треба вводити ці рослини і у себе. На пісках радимо висівати: лубіни, сераделю, болгай, вику озиму, та буркуні. На чорноземах і суглинках: конюшину, люцерну, еспарзету, горох, біб, вику. Введенням до сівозміни цих користних рослин ми збагатимо ґрунт погноем азотовим і матимемо добру пашу для худоби. Треба конечно заводити такі рослини, що дають природний погній, бо купувати нині дорого штучні погної дуже не виплачується. Оплатиться хіба тоді, як переміниться господарське становище в цілім світі і прийдуть такі ціни на збіжжа і інші сільсько-рільничі продукти, що оплатять труд і видатки на погної. Та мабуть довго прийдеться на це ждати.

Як годувати молочну корову

При годівлі молочних корів добре господарі беруть під увагу: 1) вагу корови, 2) годівельну норму (або по вченому одиницю і 3) кількість видовуваного молока у корови.

Відповідно до цього і годують корову. Припустімо, що корова важить 400 кг. і дає 6 літрів молока. Чій корові даемо, як припискаже: 3 кг. сіна, 2 кг. вівсянки, 12 кг. бураків (або 10 бараболі), 2 кг. вівса, 1 кг. бобику (або 1 кг. грису або $1\frac{1}{4}$ кг. макухи). Коли корова молока прибавляла, то на кожий літр молока треба додати 40 дкг. грису (або збільшити бобику, макуху чи меленою вівса).

«Теля обіссалося і захорувало»

Так часто говорять наші господині, коли не знають причини хороби теляти. А причина дуже проста, коли послухаємо цього висловлення: Теля рідко коли пересеться, коли ми знаємо, коли і якого припускає. Більше ж юнохоріє зовсім не з перессання, а від чого іншого. Треба знати, що шлунок теляти є малий. Вміщує менше, як 1 літера молока на раз. На день теляти треба 3-4 літри молока. Коли ми припускаємо теля 3 рази в день, а воно мутиль дістати 4 літри молока, то безумовно що

припущене теля поривається до молока і через міру ссе, щоб потім не голодувати. Це йому шкодить. Тому теля треба припускати частіше. Друге — наші господині часто практикують припускания теляти в той спосіб: господиня бере горнець чи відро і веде теля. Щоб корова припустила молоко, господиня дає перше молоко теляті, а решту удоює собі. Молоко перше є менш товсте, — а останнє дуже товсте. Отже теля дістает завше молоко рідке, не виживне, тому потребує його більше, аніж вміщує його малий шлунок — і знову теля хорує. Теляті треба давати молоко останнє — тучне, виживне. Найбільше телята хорують від двох причин: 1) брак молозива, яке господиня в перших днях відбирає, 2) неуміле заходження з пупчиком, якого зараз же при породі неперевязують, та він часто мокне в гноївці. Молодий організм теляти є дуже вразливий на всі нечистоти, що дістануться до тіла чи то через пупчик, чи через брудні дії корови до рота.

Молозиво (холястра) — необхідний лік для теляти.

Богато з нас про призначення молозива не знає, а ще більше, залишає молозиво у корови і несвідомо робить непростим гріх супротив теляти. Треба знати, що молозиво дала природа теляти як лік, як найліпшу виживу в перші дні його появи на світ. В молозиві є богато білку, товщу, а головно богато річевин мінеральних, які йдуть на будову костей, тіла та прочищають шлунок теляти від так званої смоли (теля ж ввесь час кормило кровю корови, отже по кишках у його залишились певні рештки, які треба усунути). В молозиві є цей середник (потас) і він пропочистить теля. Без молозива теля захорує, а може й згине. Запам'ятавши це, ніколи не треба видовювати молозиво, — хай теля його ссе, бо це є для нього лік. Молозиво не можна нічим іншим замінити.

Чим годувати свиней на сало, а чим на мясо (бекон)?

Розізнаємо два роди годівлі свиней на сало і мясо. На сало ліпше годувати свиню $1\frac{1}{2}$ —2 річну. На мясо — бекон — 4·6 місячне підсвинок. (Підсвинка на сало годувати тяжко). Годівля на мясо є дешевша, аніж на сало. Годівля на мясо є поплатна, 2·3 місяці дальша є стратна. На сало — 3·4 місяці.

На сало годуємо: бараболею, кукурузою, ячменем, морквою, гречкою, жолуді, бураками, мелясою, брагою. Бараболю, бураки і моркву ліпше давати сирові порізані, кукурузу даеться в перші місяці годівлі в останній місяці замінити ячменем або чим, бо від кукурузи сало мягкое.

На мясо добре для корму: бараболя, буряки, морква, конюшина, люцерна, гарбузи, крапива, далі насіння; гороху, ячменю, жито, грис.

Як закласти парник (Інспект-розсадник).

Що городина є дуже поживна, освіжуюча і смачна річ, всякий господар добре знає. На ранню городину є завше попит і на ній можна добре заробити. Найбільше заробить той, хто виплекає городину найскорше. Як же це зробити? В кінці лютого або в початку березня, на затишному, сухому соняшному місці викопати рів. Розміри його такі: 40·50 см. глибина, 150 см. ширина. Довжина довільна (5 метрів довжини вистане розсади на цілий морг). До цього рова нахидаємо свіжого кіського гною, рівно з ямою. Гній вдолчуємо ногами. Щоб земля з країв не обсипалась, щоб цю яму можна було закривати і недопускати зимна, робимо на розмір ями дощану раму. Рама ця має північний бік підвищений 40 см., передня (південн.) стіна має 30 см. Боки скісні. На цю раму допасовуємо вікна з ріжних кусків скла. Коли рама і вікна готові, вкладаємо раму до ями. Насипаємо

на гній доброї городини землі на 2·3 пальці грубини. Закриваємо вікна і обсипаемо раму з надвору тим же гноєм. Парник є готовий. Хай постоїть так тиждень. Після тижня провітримо його, насиплемо ще лішої землі з перегноєм на 15·20 см. грубини. Парник знову закриваємо. За 4·5 днів можна висівати розсаду. (Як це робити, буде дальше).

Уваги для садівника.

1. Щоб охоронити дерево від весняних приморозків, треба спинити його розвій на весні. Для цього ще зимию треба втоптувати сніг під деревами. Коли снігу мало, то можна його назгортати з іншого місця під дерево і втоптати. Сніг спинить передчасний розвій і цвітіння дерева і не дасть змерзнути молодим паросткам.

—о—

2. Насіння овочевих дерев треба сіяти з осені. Коли ж цього не зроблено, то треба тепер (зимою) закопати насіння в пісок на дворі, поляти його водою, хай замерзне, а на весні вибрести з ямки і висіяти на грядку. Сухе насіння, що перевозуємо в хаті і висімо на весні, зайде хіба аж на осінь.

—о—

3. Черенки для щеп треба зрізвати в зимі і закопати їх дене-будь в змерзлу землю в затінку та держати на них подовше сніг.

—о—

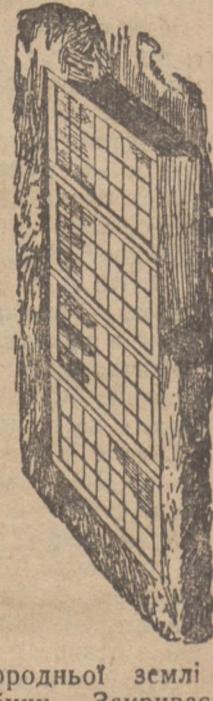
Адвокат

Др. Степан Шухевич

веде свою канцелярію

Львів, Чарнецького 24.

462

Зголошуйте передплату

на Книгу Знання (Енциклопедію)!

Кого стати на 7 зл. 20 сот. місячно, нехай зараз пішле зголошення до кооп. "Рідна Школа" у Львові, Ринок 10., а вона вишиле Вам даром листи зі списом вчених, що працюють над енциклопедією, карти замовлення й чеки та уділити всяких пояснень в справах енциклопедії.

Хто зложить на рахунок першого тому 60 зол. з гори, той отримає перший том оправлений в півскіру із золотим відтиском на хребті книжки.

Гроші посылати чеками П. К. О. 153.492 або грошевими переказами на адресу адміністратора Видавництва: **"ПОКУТСЬКИЙ СОЮЗ" в КОЛОМІЇ-Народний Дім.**

Зголошуйте передплату зараз, щоби можна усталити висоту накладу.

Книга Знання буде виходити зшитками по 64 стор. місячно, а буде складатися з трьох великих томів (частин) по майже 700 сторін кождий разом около 2000 сторін, в тім 5000 образків, багато таблиць, мап, табель і т. п. Кожда грамотна людина а також кожда читальня та коператива чи інша установа повинні запреноумерувати собі Книгу Знання до своєї бібліотеки. (Читайте статтю „Знання то сила“).

Як приправити гноївку, щоб угноїти нею поле.

Чисту гноївку, що стікає до ями чи бочки (а це мусить бути у кожного господаря), перед вивозом на поле під рослини треба розрідити водою. I відро гноївки вляти до 5 відер води.

Мелений овес цілком заступить пшеничний гріс

У нас нема звички, годувати корови вівсом, частіше у нас годують грісом. Але заграниці молочарі і господарі годують корови вівсом і мають з того велику користь. Овес для худоби треба молоти. Замість 1 кг. грісу — треба дати 1 і чверть кг. меленого вівса. Найбільше годують корови вівсом у Фінляндії.

Чи варто у нас сіяти сою?

Про рослину сою наші господарі почасти вже знають. Дехто вже і пробував її плакати, але нажаль не знали, який сорт сої у нас буде рости і родити, і тому богато з соєю попеклось. Тепер знаємо, що у нас ростиме соя чорна і жовта, які є випробовані у нашему підсолню. I лише ці сорти сої треба купувати. Інші у нас не дозрівають.

Соя — це рослина, якою ми зможемо поправити свою збіжеву господарку. Соя є дуже врожайна, насіння її дуже дорого (100—120 зол. за сотна), з насіння бути олій, роблять маргарину, молоко, масло. Насіння сої замінить нам і молоко, масло і яйця, масло. Американці прочувши про сою, тепер всею силово взялись за її управу. Отже ми мусимо до сівозміну на ново ввести цю дорогу рослині і в себе.

Яка буде погода цього року?

Вчені, що займаються дослідами погоди, пишуть, що 1930. рік буде що до погоди виглядати більш менш так:

Січень — середно холодний, мокрий, безсніжний.

Лютень — погода дуже змінлива й бурлива. В другій половині сильні морози.

Березень — також змінливий і бурливий, середно холодний; морозів великих не буде, в половині місяця буде кілька сильніших приморозків.

Квітень — буде мокрий і вітряний. Протягом місяця буде пару приморозків.

Травень — має бути дуже гарний і теплий, особливо в другій половині.

Червень — буде в першій половині дуже горячий, в другій половині погода зміниться на часті дощі й вітри, а при кінці місяця знов буде гарно.

Липень — буде дуже студений. Протягом місяця буде заледво кілька тепліших днів.

Серпень — буде мати найкращу погоду з усіх місяців. Цілий місяць

буде погідний, теплий і гарний, подекуди із спекою.

Вересень — буде лагідний і теплий.

Жовтень — знова буде дуже студений. Остудження приде нагло при кінці вересня.

Листопад — буде ддоволі теплий, та за те дуже дощистий.

Грудень — буде морозний і студений. Морози прийдуть з початком місяця, в половині місяця буде відліга, а при кінці місяця знов постуденіс і впадуть великі сніги.

Цікаво, чи богато з цих ворожб справдиться, бо як ми вже писали, ніхто ще тепер не годен науково з цілковитою певністю, предсказати погоду на довше, як 24 годин наперед. Але як бачимо і приблизний обрахунок не дуже хибний, бо от січень був такий, як ті вчені передбачували. Які будуть другі місяці, побачимо, і порівняємо тоді, кілько було правди у тих звідомленнях.

В 1930-му році буде два затміння сонця і два затміння місяця. Затми буде від нас добре видно.

Радіо врятувало дитину

Бельгійські часописи доносять про випадок чудом врятуваної дитини через радіо. Біля 20 год. радієва стація в Брюкселі донесла своїм слухачам, що окружний лікар в Котісі др. Божен телефонічно повідомив стацію про лекше спаралізування малої дівчинки. — Дитину можнаби врятувати, колибхось привіз до села віддаленого 120 кілом. від Брюкселі спеціальні сировиці. Один зі слухачів в Брюкселі не довго думаючи сів на авто, по дорозі закупив сировицю і пігнав до села. Прибув на час і вручив сировицю лікареві, врятувуючи таким чином дівчинку від неминучої смерті.

Спосіб на дикі свині.*)

Давнєнко я вже, читачі „Народньої Справи“, Не брав до рук пера свого: їздив до Варшави — В справі — вибачте — свиний цих, що ми бульбу зрили Та мене й дітій під зиму з торбами пустили. Було то ще до Покрови; нині вже й Йордан пройшов, А я правди й права свого і в Варшаві не нашов. Діамо їздив, бо міністрів тоді дома не було: Раду радили в Женеві, (та не врадили ніщо.) Побував я в цій Варшаві таки добрих десять днів, Та від лаження і посту мабуть з двайцять раз зімлів. Тоді й згадав кума Івана, що в Торбінцях вітутував: „Не їдь — каже — куме з дому; не знайдеш там своїх прав! Як я сам сушив болото і мости в Сухому шлях, На нікого не спускався, сам трудився по цілих днях, Так і ти, мій друже любий, не вповай лиш на панів (— Дарма, що й панів не булоб без тих наших Іванів —) А гуртом тих свинських диків геть із села проганяй, Щоби праці нам не жерли, че псували урожай...“ Так сказав. Я в право вірив... та тепер міркую, Чому то я і мій народ так гірко будують... Дикам добре, бо їх пани множать і плекают, Для них воля, для них право і зліднів не знають. А ми? — хоч розумні іні — ждемо манні з неба I не робимо всі того, що добре й що треба. Щоби свині не могли нам нашу працю рити, Треба вкупі працювати, треба в купі жити. А при цьому не хилитись — куди вітер віє! Бо — правдиво, — що зі встиду лице паленів. Намовляйте і наклонюйте всіх, сусід сусіда. Віра, просвіта і єдність — ось наша побіда! При них скоро пощезають всяких сортів свині, Коби тільки як найскорше!

Кум Василь зі Сприї

*) Про ті свині був гарний вірш в ч. 44 „Народньої Справи“ в 3. листопада 1929 року.

Конкурс на повість.

1. Підписане Видавництво оголошує оцим конкурс на цікаву для селян повість або збірку оповідань.

2. Тема повісті згл. оповідань може бути історична, з нашого давного і недавного минулого, або і сучасного життя, однак в обох випадках мусить бути узгляднене і життя українського селянина.

3. Провідною думкою повісті згл. оповідань повинна бути любов до рідного народу й землі та змагання до кращої долі. (Загальною користю з читання такої повісті повинно бути усвідомлення найширших верств народу).

4. Повість згл. оповідання мають бути написані приступно (популярно) чистою українською мовою.

5. Повість згл. збірка повинна бути не довша, як на 4 до 7 аркушів друку (64 до 112 стор.). Це дає около 80 до 160 сторін звич. аркуша ручного письма.

6. За найкращу повість згл. збірку оповідань призначаємо надгороду в сумі 300 (триста) золотих, за другу повість згл. збірку надгороду 200 (двіста) золотих. Ці гроші одержать надгороджені до 14 днів по проголошенню висліду.

7. Рукопис (читко переписаний, по змозі на машині) треба надіслати поручено поштою найдальше до дня 25. березня 1930 року на адресу: „Народня Справа“, Львів, вул. Боймів 4. Рукопис має бути підписаній видуманим кличем, а при рукописі має бути залиплена коверта з тою самою надписю, а в ній сковане правдиве імя письменника-автора та повісті.

8. Вислід конкурсу буде проголошений до дня 20. квітня 1930 р.

9. Повісти й оповідання оцінює Редакція „Нар. Справи“.

10. Надгороджені повісті згл. збірки оповідань стають власністю Видавництва „Народня Справа“ і будуть зараз видруковані, при чому Редакція застерігає собі право поробити зміни в мові і (якби треба) деякі конечні поправки в змісті. Ненадгороджені твори можна буде відірати в Редакції до дня 20 травня 1930, по тім часі за їх зворот не ручимо.

Зaproшуємо оцим всіх Шановних старших і молодших українських письменників до участі в цім конкурсі та просимо їх ще раз, при писанні повісті мати на увазі ціль: свідомість народу і бадьору віру в майбутнє!

Видавництво
НАРОДНЯ СПРАВА.
Львів, вул. Боймів 4.

— 0 —

— Через що люди позбавляють себе життя. По всіх державах від кількох літ улаштовують так звані „конкурси краси“ між паннами від 17 до 22 років життя. Збираються охочі панни, що мають себе за найкращих, а спеціальний „суд“ оглядає їх майже нагих з усіх боків і голосує, котра найкраща. Недавно був подібний конкурс у Варшаві і „міс Польонією“ вибрали одну панну Батицьку зі Львова. Це дуже вразило другу панну, якесь Ірену Вежбіцку, що її не узнали за найкращу, і вона зі встиду і заздрості застриилася.

375 запомог по 120 зол.

на суму 45.000 золотих.

Дальші запомоги від 373-ої до 375-ої
признаємо оціні передплатникам:374 запомогу признаємо Іванови
Кіккови с. Павла з Городилович,
пос. Сокаль, (корова, впала 14-го
січня).375. Николай Чоловський, Мостище п. Калуш. Корова впала 30.
січня.Запомогу (по стягненню цілорічної передплати) вишлемо за 14
днів.Передплатників: Якубовського
Федя, Бідного Яцка і Батога Петра
просимо прислати нові точно виписані
посвідки, тоді признаємо їм
запомоги.Хто
Кому не можемо призвати
запомоги?

У Грабовецького Осила з Млинова трапився був випадок 2-го квітня 1929 р. і дні 21. квітня призвали ми і виплатили йому запомогу 120 зол. Тепер зголосив він знову, що 28. січня трапився в нью-його новий випадок. Після наших правил можемо призвати одному передплатникові в разі випадку запомогу тільки раз в році, а що від попереднього випадку (2. квітня 1929) до 28. січня не минув цілий рік, то того другого випадку не можемо узглядити.

ТОРБИНКА СМІХУ

Чудо.

— На яку памятку поставили
тут той великий камінь?
— Тут сталося чудо.
— Яке?
— На тім місці перед роком
два піаки дали собі слово, більше
не пити горілки.

Одна теща.

Зійшлися три приятелі і один
каке:

— Оженімся всі три, але так,
аби наші жінки були собі рідними
сестрами.
— Та шкода — каже другий —
бо мале віно (придане) дистантує,
як прийдеться на троє ділити.
— Що там віно! — каже перший.
— Але на всіх трох буде
лише одна теща, то буде нам лек-
ше жити.

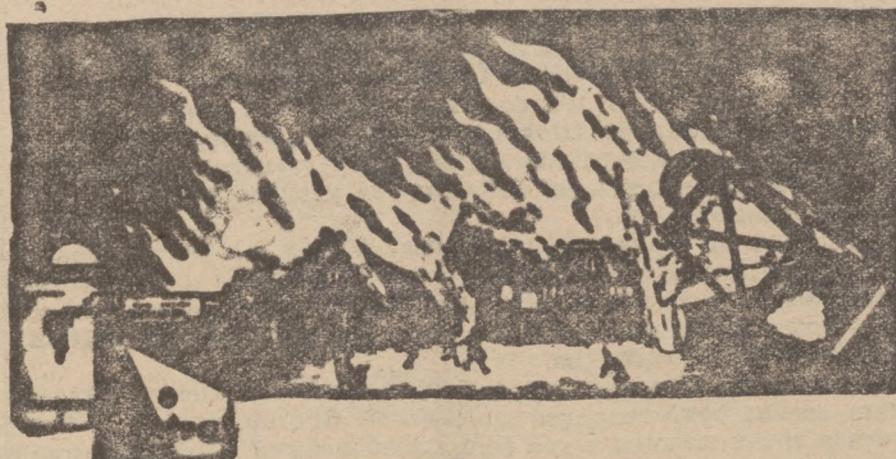
Добра рада.

— Сусіде, чому в вас така ку-
па сміття перед хатою?
— А що зробити?
— Викопайте яму і там закопайте.
— Ну, а де подію викопану
землю?
— Та викопайте таку глибоку
яму, аби в ній і сміття і земля змі-
стилася.

В суді.

— Ну, Мошку, признаєшся до
вини?
— Перепрашаю, пане суді, але
я хотів спершу почути, що скажуть свідки.

Відповідальний редактор: ЛЕВ ЧУВАТИЙ

ГРІЗНИЙ ПОЖАР в темну нічку

Нераз робить мала свічка
Та нещасть той не має

Сентра

відділ гуртової продажі

ЦЕНТРА, Львів, Кавказька 35. Телеф. 87-32.

Чи Ви вже маєте Господарський Календар

„Сільський Господар” на рік 1930?

Hi?! Тоді радимо Вам широ купіть його, доки є ще запас!!

Думаете, що може вже за пізно?

Hi?! Бо наш календар і за 30 років не буде перестарілий. Це книжка сільсько-господарського знання, яка все кожному господареві пригодиться.

Календар наш має 300 сторінок друку, 250 ілюстрацій і 110 ріжнородних статей зі всіх ділянок господарства, які написали наші найкращі фахівці-агрономи.

Календар коштує лише 30 зол. 3'50, а з пересилкою 4'.

Купити його можете в кожній українській книгарні, в Повітових Союзах Кооператив, у Філіях Т-ва „Сільський Господар” і в центральній Т-ві у Львові, вул. Зімбровича 20. I п.

купуючи паперці до курення

КАЛИНА

З ОДНОКОЮ українською кооперативною Фабрикою „БУДУЧНІСТЬ“ в Тернополі
причинається до розвитку рідного промислу і дає заробіток українському
робітництву.

386

УВАГА!

В нашому краю находитися дуже добра ткальня, яка міняє сирівці
льняні і коноплі на всякого рода готові вироби як господарські полотна, цайги,
сукна і т. п. тому звертайтеся виключно до неї.

Ткальня „ПОЛОТНО“ Спілка
ткацького промислу у Львові, вул. Городецька ч. 95

Агентів приймаємо на догідних услівях. Цінники і проспекти
вісилавмо на кождочасне бажання.

2003

Перляки Капса, вальці, каміні, турбіни, мотори, динамі, трансмісії,
паси, газу, гурти, рифлярки, як також інші машини поручає:

„ПІЛЬОТ“, Львів, Баторого 4.

Каталоги на жадання.

3 друкарні ІІ, Беднарського в піднаймі „Кооперативу Промислу Графічного“
Дільниця Рицар 9 — Телефон 76-14

Одескій кооперативний склад
других інструментів в Галичині

УКРАЇНСЬКА

КНИГАРНЯ

ЧОРТКІВ (Вар. Діл)

Телеф. ч. 10.

Відділ

музичних

Інструментів

Представництво найбільших чеських фабрик

A. Riedl, Graslitz, C. S. R. 370

Нерволь

Хеміка Д-ра Францоза, одинокий ра-
дикальний і випробуваний, середник
натирання проти

РЕВМАТИЗМОВІ

колено з причини перестудження, по-
стрілу іксіясові і т. п.

Жадати в аптіках! Жадати в аптіках!

Вибір і головна продаж:

Аптека Міколая

Львів, Коперника 1

445

ГРОМАДА Юнашків наміряє будувати де-
ревляні церкви. Потрібний будівничий
приємець. Ласкав зголослення проситься
слати до кінця лютого 1930 на адресу: Гр-
кат. Уряд парох. Юнашків п. Бурштин.

2318

ЛЬКО Долинськ р. 1888 в Ворвулінцях
пов. Заліщики уніважнє військову кни-
жочку видану через П. К. У. Заліщики.

521

ВАСИЛЬ Котик ур. в 1902 році в Слободі
ніблівській уніважнє згублену свою
військову книжечку видану через П. К. У.
Калуш.

250

МІКОЛА ПЕТРИШИН с. Стефана, ур.
1904, в Глубокі, п. Богородчани уні-
важнє украдену військову книжочку видану
через П. К. У. Станіславів.

511

МІХАЙЛО КУЗІВ, син Ніколи і Насті
ур. 1904, в Завадці, пов. Калуш і там
амешкаль уніважнє украдену військову
книжочку видану через П. К. У. Калуш.

510

РАК ОНОФЕР, син Михайла і Маруні ур.
1884 в Белееві, п. Долина уніважнє
украдену інвалідську книжочку видану че-
рез П. К. У. Калуш.

509

ЕІМОВІРНЕ, але правдиве! Хто бажає
за безцін набути всьо, що потрібне для
дому і родини, хай зажадає цінник, який
відворотно висиламо бесплатно. Центральна
Закупу Християнський Дім Висилковий,
Іозаній, Бронецька 3.

504

ДЯК іспитованій, кавалер пошукув поса-
ди. Інформації уділить Григорій Ярти-
шин, які в Камінці-Криве, поч. Камінка
Волоска.

526

ООПЕРАТИВАМ достарчав ковбас і
солонини найліпшої якості і по най-
нижчих цінах Шиндралевич, Ширець
К. Львова.

524

ХТО би знат про Дмитра Ящика село Ра-
кованці пов. Сокаль. Прошу повідомити
Іасік Стефан, Демянів Бурштин.

524

ЧОТИРИ господарства до продажі, 8, 10
і 12 моргові, з будинками. Ціна по
250 ам. дол. за морг, в тім вже і будинки.
Інформації уділєє Філіп Кузик, Трибухів і
п. Буач.

527

‘ЕЛСГАНТ’

Однока найліпша й своє рідня
ПАСТА ДО ВЗУТТЯ
КОНСЕРВУЄ ШКІРУ

Уживайте лише цю ПАСТУ!

— Адреса: —

ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 51

Видавець: ІВАН ТИКТОР